

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Het Paradys Der Wellvsticheyt

Teylingen, Augustijn van

T'Antwerpen, 1630

Het IV. Deel. Nopende De Maenden.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45716)

HET IV. DEEL.

NOPENDE DE MAENDEN.

- I. **I**den beginne vande maendt soo
 booz-siet van wie van utwe over-
 ledene vrienden oft wel-doenders
 daer memozie vallen sal in die
 maendt; om daer booz te bidden /
 ende te laten bidden. Van het houdē der maent-
 stonden booz de ghene die over-leden zijn *siet*
num. 39. van daghen.
- II. Verandert het register vande Heyligen vande
 maendt / daer ick af-ghesproken hebbe *num. 41.*
vande oeffeninghen van daghen.
- III. Kiest in't beginsel vande maendt eenen be-
 sonderen patroon oft patronesse vande Heyli-
 ghen des hemels; ghelijck daer gheschiedt in de
 Broederschappē vande H. Moeder Godts. Dese
 maendelijcke verkiepinghe der Heylighen heeft
 haren oorspronck uyt de jarighe lotinghe / de
 welcke Franciscus Borgia Hertoghe van Gandia,
 noch inde wereldt wesende / eerst ghepractiseert /
 ende in sijne familie in-gebrocht heeft. En uyt
 de jarighe aen-neminghe der Heylighen booz
 ieder-een van sijnen huys / heeft hy daer nae de
 maendelijcke ghebonden. Ende dese is door hem
 ende met hem inde Societeit Iesv in-gekomen /
 ende van hier tot de Broederschappē / en verder.
 Vastet daeghs booz de feeste; ende op den dagh
 der feeste biecht ende houdt hoogh-tijdt. Wey-
 ghert oock doorgaens niet den ghenen die ict in
 den naem van utwen patroon van u soude mo-
 ghen

ghen bidden/ende yusschen in Godt en in deugh-
den/ende na utwe ghelegghentheyt: Alexander de
Hales den meester bande **H. Bonaventura** ende
Thomas van Aquinen, booz hem ghenomen heb-
bende niet te weygheren 't ghene van hem ver-
socht soude moghen worden in den naem bande
H. Moeder Godts MARIA: ende hem op de ghe-
seyde wyse ghebeden zijnde te willen komen in
de Orde der **Minre-broederen**; is 's anderen-
daeghs daer in-ghegaen / om sijn op-set te
quijten.

Lesende sijne Legende / ontsteect eene wasse-
keerffe/en ontfanght als bande handt van utwen
patroon/booz een lesse booz die maendt oft booz
utwe meditatie / een bande wegghen totter vol-
maecktheyt / upt den Lust-hof van Make-blijde.
En-roept hem boozts alle daghen / sonderlingh
's mozzhens ende sabonts / ende in allen noodt:
want Godt en weygert sijn vzienden niet; maer
die hem eeren / die eert hy / ende dat soo seer / dat
ghelijck hy in het oude Testament ghenoeemt
wierdt / Godt van Abraham; Isaac; Iacob; alsoo
wordt hy inden tijdt der gratie ghenoeemt Godt
sijnder Heyligen. Dru mannen valschelijck van
opzoer beschuldicht / zyn verlost getweest / roepen-
de: **O Godt van S. Nicolaus**, verlost ons! Een
Jode ghevanghen zijnde met beyde sijn sonen /
ende op de pijn-banck ligghende / is verlost ghe-
weest / roepde: **O Godt van den H. Sergius**, helpt
my! Een en Heydenschen coop-man van Egyp-
ten is van schip-bzekinghe bebozjdt gheweest /
roepende: **O Godt van S. Marten** staet ons by!
Eenen papegay wesende van eenen kiecken-dief
ghegrepen ende betrapt in een open plaetse buy-

DEN.
D. Antoni-
nus Hist.
p. 3. tit. 24.
cap. 8. §. 1.

IV.

i. Reg. 2.

Exod. 3.

Rosw. 6.

Decemb.

& Simeon

Metaphr.

in vita S.

Nicolai.

Niceph.

l. 15. c. 23.

Severus

Sulpitius

in vita S.

Martini.

Casar. lib.

10. c. 66.

DEN. ten haer kanto/riep alschzeentwende : Godt van
 S. Thomas, helpt my (welcke woorzden hy van
 langher-handt gheleert hadde van de moeder
 des hups-ghesins/die in langh-duerighe sieckte
 groote patientie betwees / ende pleegh menigh-
 mael door den dagh te roepen uyt devotie tot
 den H. Artsch-Bisschop van Cantelberge / Godt
 van S. Thomas, helpt my) ende hy is den noodt
 ontkomen/maer den kiecken-dief die wierdt ge-
 vanghen. Voorts lesende oft hoozende lesen de
 Legende van utwen patroon/ende u-selvē bescha-
 mende ende verootmoedighende / ende met de
 handt cloppende op u borste / seght 't ghene den
 H. Abt Antonius seyde / soo hy wederom quam
 bande besoeckinge van Paulus den eersten Ere-
 mijt : Wee my sondaer/die eenen schijn ben van
 CHRISTVS discipel/sonder sulckx te zyn ! en met
 den H. Abt Bernardus : Wee my / moet ick hier
 na soo verre van u zyn/o salighen Vader Bene-
 dictē, als ick my hier binde verre bande voet-
 stappen utwer heylighepdt !

V. Maect een register oft volle van alle utwe
 patroonē/ op dat ghy inde ure utwer doodt hun-
 ne hulpe mooght begheeren/ende van hen ghe-
 leydt wordē in dat onbekent landt/ in het hups
 der eeuwighepdt. Sommighe heylige menschen
 zyn van hier ghescheyden ghelijckelijck op eenen
 dagh met andere / die sy hier in hun lebē bemin-
 den. Soo zyn op eenen dagh ghestorven Petrus
 ende Paulus; Philippus ende Iacobus; Simon ende
 Judas ; de twee broeders ende tweelinghen / Me-
 dardus Bisschop tot Noyon, ende Gildardus Bis-
 schop van Rouanen ; S. Galla ende hare mede-
 suster; S. Bernardus en den Deken bande kercke
 van

D. Hiero-
 nymus in
 vita S.
 Pauli.

S. Bernar.
 ferm. de S.
 Benedict.

Rosw. 8.
 Iunij.

S. Gregor.
 lib. 4. dial.
 cap. 13.

van Langres in Franckrijck anno 1153. 20. Augusti. Den Seraphinschen Vader Franciscus, ende P. Minister Provinciael vā terra di Lavoro, in't rijck van Napels. Veel Martelaren zijn mede ghelijckelijck op eenen dagh ghestorven / ont'samen de glozie van't rijck der hemelen te ghenieten. Dit gheluck sult ghy wel moghen hebben in utwe begeerten / ende wel mogē wenschen / dat ghy met een bande Heylighen der aerde van hier mooght verhuysen; maer veel meer sult ghy wenschen / dat iemandt van den hemel u ontmoete in u sterben. Want was den jonghen Tobias besozght / hoe hy eenen leydtf-man soude binden / die met hem gaen soude na Rages een stad van Meden, hoe veel te meer moet ghy besozght zijn vooz eenen leydtf-man / die met u gaen nae Ierusalem hier boven / esn die utwe ziele brenghen vooz den throone Godts / gelijck den Engel de ziele van Lazarus brocht inden schoot van Abraham. Vrsinus eenen seer heyligen Priester ligghende op sijn sterben / sagh dat de H. Apostelen Petrus ende Paulus hem tegen quamen / om hem van hier na den hemel te vergheselschappen: tot de welcke hy met grooter eerbiedinghe seyde: Wellecom mijne Heere / wellecom: siet ick kome / siet ick kome. Daerom / op dat dit u hier-naemaels gheschiede / houdt die Heylighen des hemels nu te vziende; ende denckt aldus: waer't by aldiendatter spieghelen konden ghebonden worden die d'aensichten der menschen door insien / dadelijck esn geduerighlijck konden schoonder maken / wat eenen loop soude daer wesen nae dese spieghels / ende van hoe grooter waerde souden dese zijn? Sulcke spiegel en (benessens Godt

Legend. c.
14. §. 6.

Tob. 5.

Gregor. l.
4. Dial.
cap. 11.

DEN.

ende de Enghelen) zyn de Heylighen. Laet ons dan ons spieghelen inde selbe; wy sullen schoone deughden ende volmaecktheden in hen vinden/ door de na-bolginge/ vande welcke wy van binnen tot de supberheyde der Enghelen sulle konnen gheraken. 'T is eerlijck/profijtelijck / ende bermakelijck/altijds d'exempelen ende de werken van glozieuse mannen voor ooghen te hebben/ende te segghen by sy-selven: Wat soude in sulcken gheval ende gheleghentheyde den heylighen Apostel Paulus, den H. Ieronymus, Bernardus, Dominicus, Franciscus, Ignacius gedaen hebben? ende in dese ende dierghelijcke personen / als spieghelen van deughden / in-siende / seght; en doet niet dat niet en betaemt. Weest mijne

1. Cor. 4. na-bolgers / seyde den Apostel / gelijk ick CHRISTI

Philip. 3. STI na-bolgher ben. En wederom: Weest mijne na-bolghers / ende neemtse waer die alsoo wandelen / ghelijck ghy hebt onse maniere. Als oft hy hadde willen segghen: Godt is het originael van alle deughden / wy zyn copijen, en kont ghy de volmaecktheyde van het originael niet treffen / treft de volmaecktheyde vande copijen; ende lobet Godt in de selbe / ende eertse die Godt eert / ende aenroept de ghene / die Godt niet te vergeefs oer beele dinghen gestelt heeft / en heeft doen in-gaen in sijne blydschappen. S. Augustinus in sijne byerighe meditatie / bidt aldus: O heylighe ende onbeleckte Maaget ende Moeder Godts MARIA, Moeder ons Heere IESU Christi, wilt doch u gheweerdighen voor my te lidden by hem / wiens tempel ghy gheweest zijt. O S. Michiel, S. Gabriel, S. Raphael, ende alle heylighe Choozen der Enghelen / Artsch-Enghelen / Patriar-

Matth. 25.
Meditat.
cap. 40.

Patriarchen / Propheetē / Apostelē / Euangelisten /
Martelaren / Confessozen / Priesteren / Leviten /
Monicken / Maeghden / ende alle rechtbeerdige /
ick bidde u door hem / die u verkozen heeft / ende
van wtens aenschouwinge ghy verbljdt wordt /
dat ghy u gheueerdighen wilt voor my armen
sondaer Godt den Heere te bidden / op dat hy my
berlosse bande kaken des dupbels / ende vander
eetwigher doot.

Wanneer den noot het soude moghen bereys- **VI.**
schen / dat ghy u op de reyse soudet moeten bege-
ben / 't zy om een maendt / jaer / oft langher; soo
biecht ende houdt hoogh-tijdt / ende leest Itinera-
rium. Daer na eyfcht de benedictie van utwe ou-
ders / oft van utwen gheestelijcken Obersten / eer
ghy u met utwen mede-gesel (als Tobias met den Tob. 5.
Enghel) op de reyse begheeft. Soo hebben ghe- Niceph. 1.
daen Nestarius, als hy van Constantinopolen 12. cap. 12.
na Tarsum soude reysen; Beracus een Religieur / Adaman-
barende na de eylanden van Aetica, eyfchende nus lib. 1.
de benedictie vanden Abt Columba. Den hey- in vit.
lighen Enghel des Heeren (seyde Raguel tot sijn Tob. 10.
nen behouden sone / ende tot Sara sijne dochter)
zy in u-lieder wegh / ende brenge u wel-barende
oer. Ende daer wy lesen: Ende hebben se ghe-
kust, ende laten gaen; lesen andere: Ende haer
ghebenedijdende, hebben se laten gaen. Walt- Sur. 5.
bertys den Grabe / soo hy hem om eenige noodt- Septemb.
ghe affairen op de reyse begeben hadde / ende de
benedictie vande H. Abt Bertinus, soo hy pleegh
te doen / niet gecyacht en hadde / haestigh bertrec-
kende / is hy onderweghen van sijn peerdt ghe-
ballen op eenen harden steen / heeft sijn been ghe-
broken / ende sijn leden soo verstuickt / ende door

DEN. den bal ontstelt/ dat hy meynde dat hy terstont sterben soude/ 'ten ware hy door eenē looper vergiffenisse van den H. man begheert hadde van sijne versumpenisse/ en de benedictie vercreghen hadde. Wesende op de reyse / deylt vzu aen andere/ 't zy plaetsen/ personen / oft stonime creaturen/ die u ontmoeten/ de benedictie mede/ die ghy

Psal. 128. ontfanghen hebt; ende seght met David: De benedictie des Heeren zy op u- lieden/ my hebben u ghebenedijdt in den naem des Heeren. Doortgaende booz- by eenighe kercken/ steden/ dorpen/

Tarsel, in vita S. Xaverij lib. 6. cap. 5. Hist. Societ. Orland. to. 1. Hist. Societ. lib. 3. num. 29. Ibid. n. 30. Matth. 10.

groet den Enghel/ als oock den patroon vande plaetse/ ende beveelt u aen die/ ende alle utwe saecken; ghelijck eertijds dede den H. P. Franciscus Xaverius te Goa in Indien ghekomen zijnde; ende Petrus Faber den eersten mede-ghesel vanden H. P. Ignatius. Wiens leeringhe oock was / dat- men komende in eenighe herberghe / vrede naer 't ghebodt CHRISTI aen den huysse soude wenschen; ende om der sondē oorsaeckē te schouwen/ opentlijck de godt- vzychtheydt soude belijden; ende dencken op de woorden die den Enghel Raphael seyde tot Tobiam: Als ghy in u huys sult ghekomen zijn / soe aen- bidt terstont den Heere utwen Godt/ hem danckende. Ende na het exempel vanden H. P. Xaverius, wilt (nae de ghelegghentheydt vande plaetse) eerst gaen groeten het hoogh- weerdigh H. Sacrament/ en daer na vraghen / oft daer oock iemandt sieck leght binnen den huysse/ ende dien gaen besoecken / ende in de kamer vallen op de knien / segghende: Dacrom bidden my u / komt utwe dienaers te hulpe / die ghy met utwen dierbaren bloede verlost hebt/ &c. uyt den Lof- sangh vande H. Am- brosius

Tob. 11.

In eius vita lib. 4. cap. 4.

brosius ende Augustinus. Ende laet ons als ey-
 ghen maecten / in alle plaetsen en huysen / daer-
 men passeert / boetstappen van heyligheyt na te
 laten; ende het saet te stroyen / 't welck vruchten
 magh boort-bringhen op sijnen tijdt. Is't dat Eccl. 11.
 de wolcken vol sullen wesen (te weten / van water
 ende bochtigheyt der wetenschap) soo sullen sy
 reghen op de aerde uyt-storten / seydt den Wijse-
 man. Ende wederom: Laet u fonteynen buyten Prov. 5.
 blieten / ende op der straten deylt utwe wateren.
 Ende den Conincklijcken Propheet spreeckt: De Psal. 76.
 wolcken hebben een stemme ghegheben. CHRI-
 STVS den Heere seyde tot Mattheum sittende in't Matth. 9.
 tol-huys: Volghe my. Ende hy op-staende /
 heeft hem ghevolghe. Oock seyde hy tot de zee: Marc. 4.
 Swijghe ende weest stom: ende den windt heeft
 op-gehouden / ende daer is een groote stilte ghe-
 worden. Ende na sijne verrijzenisse sprack hy
 maer een woordt: Maria, ende sy haer omme- Ioan. 20.
 keerende / seyde tot hem: Rabboni, 't welck te seg-
 ghen is / Meester. Ende elders sprack hy: Saule, Act. 9.
 Saule, maerom verbolghdy my: ende Saulus ver-
 anderde van een hoogh-moedigh leeuw in een
 saechtmoedigh lam. Stephanus disputeerde met Act. 6.
 die vander Synagogen / ende sy en konden niet
 wederstaen de wijsheyt / ende den gheest die daer
 sprack. Spiridion ten tijde van het Concilie van Sur. &
 Nicene sprack tot eenen hoogh-dunckende Phi- Rofw. 14
 losooph: wel Wijse-man / en schijnen u dese din- Decemb.
 gen oock niet soo te wesen: ende den Filosooph & Baron.
 behende ende verbaest zijnde / niet ober die wel- tom. 3. ad
 sprekentheyt van Spiridion, maer ober die cracht ann. 325.
 die Godt aen sijn woorden gaf / antwoorde: Ja /
 dese dinghen schijnen my oock soo te wesen / ende

DEN.
Alciat. in
Emblem.

ick ghelooffe. De Heydenen schilderden Herculem met gulde ketenen bloepende uyt sijnen mondt / waer-mede hy menighthe van mannen ende vrouwen als ghebangenen tot hem trock; gebende daer mede te kennen de wel-sprekenheyt/daer hy de herten der menschen mede beweeghde ende leyde waer hy wilde / als oft hy melck ende honigh op sijn tonghe ghehadt hadde. Maer veel meer moghen wy dit seggen van de heylighe mannen / door de welcke de Wysheyt

Ribad. l. 5.
cap. 6.

Godts ghesproken heeft. Den H. P. Ignatius seyde alleen: Isaac blijft by ons: ende hy bleef daer by / ende hy wierde gedoopt / ende van Jode Christen. Den selven Pater seyde tot Franciscum Strada, die hem ontmoette: Francisce, dus naerden rijgh toe? waerom niet na den standaert I E S V Christi? waerom niet ghestreden de stryden des

Recueil
des hom-
mes de la
Compag.

Heeren / om het rijcke der hemelē dat openstaet? Hautwelijckx was het woordt ghesproken / Strada was ober-wonnen / ende volghde den H. Vader.

Pet. Maff.
in vita S.
Ignatij l.
2. cap. 6.
Hist. Soc.
Orland.
tom. 1. l. 4.
num. 83.

P. Ignatius vraeghde ten 1. aen Ioannes Nunnus: Wilt ghy CHRISTO dienen tot vermoedtheyt toe? ende hy seyde: ja / ick wille. Ten 2. aen Maximilianus Capella, die in sijn Religieus booz-nemen wanckelde: Maximiliane, wilt ghy oock met ons? ende hy antwoorde: ja / Vader / ick wil oock mede. Ende hy volherde in sijnen roep.

Vngarus
Minorita
in exposi-
tione
Symboli
serm. 70.

En weerdigh Priester ghebraeght zijnde ober tafel van eene Me-Vrouw / om een goet woordt te segghen; ja / seyde den Joncker / maer maeckt het kort. Hoozt dan / antwoorde den Priester: Al het ghene ghy soudet willen dat die menschen u deden / doet dat henlieden oock; en 't ghene ghy haet

haet u van eenen anderen ghedaen te worden /
siet dat ghy dat eenen anderen tot gheender tijdt
en doet. Dit woordt / als een saedt geworpen zyn-
de in het herte van den wereldtschen Joncker /
heeft soo metter tijdt ghewrocht / ende hem soo
vperigh ghemaecte in liefde tot Godt en synen
eben-naesten / dat hy scheydende uyt dit leven /
rechts mondt van hier op-gheboert is van de
Engelen indē schoot bande H. Dyrbuldigheyd.

Dyr Gudit-baders quamen op eenen tijdt by den
Ait Stephanus, Priester des Cloosters bande
Elioten: ende alsoo sy spraken van gheestelijke
dingen / soo streegh Stephanus. De Gudit-baders
seyden tot hem: Vader / en antwoordt ghy niet?
Icy zyn om profijts wille by u ghekomen. Doen
heeft hy tot hen gheseydt: Vergheeft het my / tot
noch toe en hebbe ick niet bemerckt / wat ghy
ghesproken heeft: maer nochtans dat ick wete /
dat segghe ick u. Ick en sie nacht ende dagh niet
anders dan onsen Heere Iesvs Christus, aen't
Cruys hanghende. Als sy dit hadden ghehoort /
zyn sy betrocken / seer ghesticht zynde in syne
woorden. Een wijse personagie quam P. Fabri
bande Societeyt Iesv besoecken / ende begheerde
op hem / dat hy hem wat goets wilde segghen.
Over-leght by u-selven / seyde den Pater, dese te-
ghen-stellinghen: Iesvs Christus leyt op een
hardt bedde / ende ick op een saecht: Iesvs Chri-
stus hanght naeckt ende bloot onder den blau-
wen hemel / ende ick woone wel ghedost in een
goet huys; Iesv Christi hoeft rust op een doorne-
woone / mijn op een ooz-kussen; Iesv Christi zijde
is gheopent / ende mijn herte is booz hem gheslo-
ten; Iesv Christi handen ende voeten zyn vast
aen

DEN.
Tob. 4.

Vit. PP.
Rofw.
fol. 873.

Recueil
des hom-
mes de la
Compag.

DEN.

aen den Cruyce ghenagelt/ende de mijne loopen tot quaedt; LES VS Christus is met gal ende edick ghelaeft/esi ick drincke mijnen wijn esi bier/&c. Den man gingh hier mede wech/ weynigh achtende 't ghene hy als daghelijcksche dingen ghehoort hadde. Maer kortz daer nae sittende ter tafel / daer een bancquet bereydt was / quamen hem alle dese dinghen te bozen/ende raectē hem soo lebendigh/dat hy terstont die tafel verliet/sa noock de wereldd/ende al datter in was/esi wiert

Surius 5.
Octob.

Matth. 8.

Religieur. Soo Baduradus Bisschop van Paderborne eens vzaeghde / wat dat dese woorden be-
duyden : De bossen hebben haer hollen / ende die vogelen des hemels nesten ; maer den Sone des menschen en heeft niet daer hy sijn hooft op neder-legghen magh ? ende soo daer een vanden huysse antwoorde; dat CHRISTVS sochte de wooringe van onse herten/maer daer in geen plaetse en vondt om de sonden: heeft dit den H. Meinulphus, die hier by was/soo gheraect / dat hy van dien tijdt af gheduerigh pepnsde/ hoe hy voort-

Gen. 24.

Vit. PP.

Rosw.

fol. 482.

& Rosw.

3. Ianuar.

geren soude; ende als segghen met Laban: komt binnen ghy ghebenedijde des Heeren / waerom staet ghy buyten ? Ick hebbe dat huys bereydt ende de plaetse. Beyde de Macarij, sittende in een pont om de Rijn te passeren ; soo heeft een vanden Colonellen / die mede in het schip waren met veel Habelinghen/tot hen gheseydt : Saligh zijt ghy-lieden / die dus met de wereldd spot / alles verlatende. Maer antwoorde den eenē Macarius, hoe sal het dan met u uyt-komen/ met wie de wereldd selber spot? hy dese woorden in-nemen: de/is naer huys ghegaen/ende heeft verkocht al dat

dat hy hadde/ende den armen dat uyt-gereyckt/
 ende naeckt den naecten CHRISTVM gebolght.
 Siet num. 18. van daghen, ende num. 34. van daghen,
 ende num. 7. van maenden. Soo dat de woordē van
 Macarius de benedictie vercreghen / die eertydts
 gheschiedde aen den pyle van Ionathas, ende aen
 het sweerdt van Saül, daer wy van lesen: Ionathas 2. Reg. 1.
 pyl en quam noyt wederom achterwaerts; ende
 Saüls sweerdt en is noyt ijdel wederom gheko-
 men. Den salighen P. Franciscus Borgia pleegh Rosw. 30.
 te segghen / dat een mensch hem dickmaels be- Septemb.
 hoorde te beschamen / dat hy met sijne conversa-
 tie soo luttel deughts dede onder de menschen /
 daer hy nochtans behoorde te wesen het sout der Math. 5.
 aerde; op dat soo wie hem aen-hanght / als door
 het proeben van't sout / met den smaeck des eeu-
 wighen lebens berfroyt soude moghen worden.
 Sulck-een sout was ten 1. Gregorius Thaumaturgus, die daerom kortz booz synen saligē door- Rosw. 17.
 ganck braeghde / hoe veel daer noch waren bin- Novemb.
 nen Neocæsarea, die het Christen gheloobe niet
 aen en hinghen; ende sy antwoorden; se benthien.
 Godt lof / seyde hy / soo veel Christenen waren
 daer / doen ick eerst Bisschop wierde! Hy hadde
 dan sonder twijffel met sijn ponden wel ghear-
 beydt/ende andere byf daer toe ghewonnen;ende
 heeft daerom oock vanden Prince der herders 1. Petr. 5.
 ontfanghen de onberderffelijcke croone der glo-
 rien. Ten 2. den H. Amandus, die daerom strax Gissen. in
 na den loop sijns lebens (den welcken hy in He- vit. c. 12.
 negoutwe volbracht heeft / in een Clooster dat
 men nu na hem noemt d'Abdije van S. Amand)
 verscheen aen de H. Aldegondis Abdisse / woo-
 nende te Maubeuse, in't Clooster dat sy daer ghe-
 timmert

DEN:

timmert hadde; al-waer de H. Maghet op-ghe-
 trocken wesende inde beschouwinge van hemel-
 sche dinghen / heeft ghesien tot haer komen een
 hemelsche bende der Enghelen / ende mannen in
 een seer groote claerheydt / ende in langhe wit-
 blinckende cleederen / staende in wijsse van eene
 croone / ronts-omme een weerdighe persoone. Sy
 vzaeghde wie hy was dien weerdighen man / na
 wien alle die andere saghen? Ende den Enghel
 heeft haer geantwoort: Dit is Amāndus Godts
 beminden / die uyt de werelddt na den hemel gaet.
 Maer wie zyn sy die soo op hem sien / ende hem
 als glinsterende lelien om-cinghelen? dese zyn/
 seyde den Enghel / die hy door sijn heyligh leven
 ende byerighe leeringhen in Vlaenderen ende el-
 ders bekeert / ende tot de kennisse en liefde CHRIS-
 STI ghetrocken heeft; met de welcke hy nu glo-
 riefelijck in-gaet inde blijdschappen sijns Hee-
 ren: Want de croone der Ouderlingen / seydt den
 Wijse-man / zyn hare kinderen; te weten / die sy
 in Ies v Christo door 't Euangelie ghebaert heb-
 ben. Daerom seyde oock den H. Apostel / dat die
 van Philippen sijn blijdschap soudē wesen ende
 sijne croone / tot lof / eere / ende glorie inde openba-
 ringhe ons Heeren Ies v Christi.

VII.

Overloopt het register nae 't welck ghy utwe-
 wercken ende conuersatie zyt schickende: ende
 houdt rekeninge / hoe dat ghy uwen tijdt besteedt
 hebt: ende overleght oft ghy den selven niet be-
 ter ende profytelijcker en soudt konnē besteden/
 daer ghy weet ten 1. dat indien ghy wel doet / dat
 ghy dat sult ontfanghen / ende niet Godt. Wat
 hatet Gode / seyde Eliphaz tot lob; dat ghy recht-
 veerdigh zyt? oft wat gheefdy hem / is 't dat u le-
 ven

Iob 22.

ben onbesmet is? Wat batet de Sonne/dat ghy u
 venster opent? oft wat verliest sy / dat ghy die
 sluyt? Ten 2. dat elcken dagh nu is boven thien
 duysent daghen / ghelijck S. Antonius seyde in
 sijn uysterste; ende dat Godt al u dagen / uren/en-
 de ooghen-blicken op-teeckent: ende dat ghelijc-
 ker gheen hapz van u hoeft verlozen en sal gaen/
 alsoo gheenen oogen-blick banden tijdt / banden
 welcken ghy gheene rekeninge en sult geue booz
 den Heere van hemel ende aerde. En al gaf het
 jongsten Alcibiades aen sijnen oom Pericles
 raedt om de rekeninge t'outgaen / die hy anders
 hadde moeten doen aen die van Athenen / bande
 welcke hy sabzijck-meester ghestelt was van de
 kercke van Minerva; so en sult ghy nochtans de
 opperste rekeninghe niet konnen ontgaen dooz
 list oft pzaetijcke. Dit denckende Philippus den
 III. Coninck van Spagnien / ende gheboelende
 dat sijne sieckte doodelijck was / heeft hem dooz
 biechten begonst te bereyden. Nae de biechte en
 lieten hem eben-wel sijne gedachten niet rusten;
 ende bzaeghde dicktijls sijnen Biecht-bader oft
 al wel gheseydt was? ende verclaerde eyndelijck
 de bangigheyt sijns herten/ende seyde dat hy seer
 bzeesde booz de oordeele Godts/aen wien hy nu
 van soo veel jaren/ende van soo veel saecken des
 vijckx rekeninghe moeste geben. Den Biecht-
 bader sochte de bzeese in hem te matighen / op-
 halende aen d'eene zijde des Heeren ghenadighe-
 den / aen d'andere zijde eenighe wercken Gode
 aenghenaem/die den Coninck tot bescherminge
 van het Catholijck geloobe gedaen hadde. Hier
 mede niet rustende / riep hy 's anderen daeghs
 sijnen ordinarisen pzedicant P. Ieronimus Flo-
 rencia

Luc. 21.

Val. Max.

lib. 3. c. 1.

rencia

DEN.

rencia vande Societeit Ies v, en seyde: Zijt ghy/
 Vader / indachtigh / dat ghy pzekede op Afschen-
 woensdagh seydet / datter iemandt van u toe-
 hoorzders voor het eynde vande Vasten by abon-
 tuere sterben soude: ick hebbe van dien tijdt af
 gherekent dat die woorden my raecten: en ghe-
 lijck ick gheboele / soo sal den Heere haest mijne
 dagen eyndigen / maer niet sonder mijne bzeese.
 Godt gabe dat de twintigh jaren die ick regie-
 rende gheleest hebbe / inde Exemptagie ober-ge-
 brocht hadde / Gode ende my alleen lebende! wel
 seyde P. Florencia, dat ghy doen metter daet sou-
 det ghedaen hebben / doet dat nu metter begheer-
 te; ende leght nu noch voor de voeten vande ghe-
 cruysten Coninck utwe croone / u leven / ende utwe
 ziele. Den Pater presenteerde hem een Crucifix.
 Welck den Coninck eerbiedelijck ende devo-
 telijck kussende / seyde: Waerlijck ick legghen hier
 upter herten neder de croone / mijn leven / en alles
 dat ick van boven ontfanghen hebbe. Roepende
 daer na synen sone / seyde hy: siet kindt / ick gae
 den wegh mijnder vaderen in: denckt te sterben /
 ende leeft soo / dattet u niet en beroutwe geregiert
 te hebben / ghelijck het my beroutwt. Weest eenen
 vader der armen / eenen lief-hebber vande glorie
 Godts ende vande gherechtigheydt; ende en laet
 u in gheender tijdt behaghen / t ghene Gode sou-
 de moghen mis-haghen. Neemt dit Crucifix /
 t welck utwen Ober-groot-vader mijnen vader
 besproken heeft / hy my / ende ick u nu legatere /
 om ghedachtigh te wesen in alles sijne glorie
 voor te staen. Hier nae adieu segghende aen P.
 Florencia, die hy seer beminde / seyde hy: Gaet
 mijn Vader / ende verkondicht by op den stoel /
 dat

dat den Coninck van Spagnien nae twintigh jaren sijns rijckx bebonden heeft / dat het groot schijnt Coninck te wesen / maer dattet bitter is Coninck te sterben ; en verbaerlijck / naeckt ende bloot / on-bergheselschapt / en alleen voor Godts vierschare te moeten verschijnen met een rekeninghe van soo veel jaren / ende van soo veel saken! Hier op misschien oock ooghebbende sijne Excellentie Graef Maurits, sone van Wilhelmus Prince van Oragnien / ligghende op sijn sterfbedde / seyde hy dickwijls al suchtende / Scherpenheuvel, Scherpen-heuvel! Den pzedicant vzaeghe hem : waerom hy soo menigh-mael dese woorden sprack? Hy antwoorde: moet ick nu niet enen scherpen heubel ober? Den Conincklijcken Propheet David dese selve dinghen oberlegghende / seyde : Doodz-steect mijn vleesch met uwer vzeese / want u oordeelen hebbe ick gebzeest. Psal. 118.

Eenen Out-bader siende enen lachen / heeft tot dien gheseydt : wy moeten rekeninghe van heel ons leven geben voor den Heere van hemel ende aerde / ende lust het u te lachen? Een van d'Orde van Cistercien, door het voor-bidden vande H. Moeder Godts van dootd lebendighe gheworden zijnde / verhaelde dat hy voor Godts vierschare beschuldicht hadde gheweest ; ende dat / ter wijle den Rechter ter sijde handelde / als wat van hem gheschieden soude ; hy sijne ziele in sulcke bangigheyt vondt / dat / waer't by aldien datse oock als enen bergh van stael geweest hadde / sy soude als het wasch van angst ghesmolten hebben. Siet num. 23. van daghen. Ete ick oft dzinke ick / seyde den H. Hieronymus, altijd slaen in mijn ooren de bazuppen : Staet op ghy dooden

Vir. PP.

Rosw.
fol. 567.Dionys.
Carth. de
novis.D. Hiero-
nym. super
Marth.

DEN. ende komt ten oordeel; nochtans dede hy sulcke penitentie/dat sijn gebeente rinkelde van magherheydt als hy gingh. Siet num. 11. van jaren. Maer eplaes! wie bindt dese dingen in sijn herte?

ExHistor. Wy doen als Motezuma den Coninck vā Mexi-
Indicis, co in Indien/die seer vast slapende in weelden/
Hispanice niet eens en dachte op het toe-komende: gelijk
cōscriptis. Godt dat aen-wees door dese vertooninghe.
Et Ioseph. Een en goedē acker-man in Indien/wesende be-
à Colta l. sijn buyten op't veldt/sagh eenen ober-grooten
7. Histor. arendt tot hem bliegen; van den welcken hy in't
Ind. c. 23. ghewichte is op-ghenomen gheweest ende ghe-
bzocht aen den mondt vā een speloncke: al-waer
neder-gheset zijnde / sprack den arendt: Alder-
moghensten Heere/siet daer/dien ghy wilde dat
ick brengen soude. Den huys-man sagh om/oft
hy by-abontuere sien konde den genen/tot wien
den arendt sprack. Maer hy en sagh niemant:
alleen hoorde hy een stemme/die tot hem seyde:
kent ghy den man die hier ter aerden leyt uyt-
ghereckt? slaende dan sijn ooghen nedertwaerts/
sagh hy eenen man ter aerden ligghende / ober-
wonnen van den slaep/in Conincklijck getwaet/
ende hebbende in sijn handt eenen waeyer van
bloemen/met een wel-riekende brandende lem-
met inde handt / na 't ghebruyck van't landt.
Ende soo hy dien scherper aen-sagh / kende hy
dat het Motezuma was; en antwoorde: O grooten
Heere/desen schijnt immers onsen Coninck
Motezuma ghelijck. Waer op de stemme seyde;
ghy spreekt de waerheyt: siet hoe vast slaept hy;
ende hoe luttel boosiet hy 't quaedt dat hem ge-
naeckit. Ende om daer af een proebe te hebben /
neemt de brandende lemmet die hy heeft / ende
houdt.

houdtse aen sijn dgje van't been; ende ghy sult
 claerlijck bevinden / dat hy niet en voelt. Den
 huys-man en dorste dat niet bestaen / want hy
 breesde den Coninck. Maer de stemme antwoorde
 de; breesst niet: want die dit gebiedt / is meer dan
 Morezuma, daerom doet het. Soos nam hy van
 de brandende lem met uyt des Coninckx handt /
 ende stackse al brandende aen sijn dgje; maer hy
 en boelde / noch en roerde hem oock in't minste
 niet. Doen antwoorde de stemme: gaet tot den
 Coninck / ende verhaelt wat ghy ghesien hebt.
 Ende den huys-man wederom van den arendt
 op-genomen zijnde / wierdt gestelt op de plaetse
 daer hy hem hadde op-ghenomen. Ende heeft
 het alles den Coninck verhaelt: die oock bevon-
 den heeft / dat sijn dgje verbzandte si versenghe
 was / t welck hy tot noch toe niet en hadde ghe-
 weten. Immers de beteringhe en volghde niet;
 ende daerom moesten de plaghen volghen. Den
 Propheet Ieremias riep ende preeckte opentlijck *Ierem. 37.*
 binnen Ierusalem vande aen-staende destructie
 door de Chaldeen ende die van Assyrien, est dat
 Sedechias den Coninck van Iuda ghebanghen
 soude ghebzocht worden binnen Babylonien:
 maer den Coninck achtete dese dreyghementen
 weynigh; ende soo veel te min / om dat den Pro-
 pheet Ezechiel geroepē hadde / dat den Coninck *Ezech. 22.*
 Sedechias Babylonien niet sien en soude. Sal
 ick Babylonien niet sien / dochte den Coninck /
 soo en sal icker niet ghebangen binnen komen;
 oft kome ick daer binne / soo sal ick het immers
 sien / ende soo sal Ezechiel loghenachtigh bevon-
 den worden. Maer Ieremias ende Ezechiel sep-
 den alle beyde de waerheydt: want eylaes hy is
 in

- DEN. in Babylonien ghebanghen ghebrocht / na dat
 4.Reg. 25. Nabuchodonosor hem d'oogen hadde late uyt-
 steken. 'T selve sal ghebeuren allen den ghenen
 die daer ghelooven ende hopen als Christenen/
 ende onder-tusschen leven als Heydenen. Sy
 hoozen aen d'eene sijde Godts dreyghementen
 inde Schyftuete; ende aen d'andere sijde hoo-
 Ezech. 18. rende/dat Godt niet en wil de doodt der sonda-
 ren / maer dat sy leven ende behouden zyn; oock
 Psal. 138. datse Godt al schryft in synen boeck / en geener
 Ioan. 6. buyten en stoot die tot hem komt/ en boozt wient
 hy syn bloedt ghestort heeft / ende de doodt ghe-
 storven is; soo nemen sy dit al tot verhardinghe
 ende verstijvinghe in hare boosheydt: en lebende
 als verckens / houden sy niet-te-min datse dat
 helich Bablon niet sien en sullen / maer recht-
 schapen behouden sullen zyn; maer eplaes sy re-
 kenen sonder weert/ ende sullen daerom niet be-
 ter varen als Sedechias dede: naer 't ghene dat
 Exod. 32. Godt eertydts tot Moyles seyde: Soo wie tegen
 my sondicht / dien sal ick uyt mynen boeck va-
 ghen. Siet num. 35. van daghen. Wel mocht Moyles
 dan roepen: Het is een volck sonder raedt / ende
 sonder voorszienigheydt. Och oft sy wijs waren
 ende verstonden / ende de uysterste booz-saghen!
 Aug. seu Och oft sy verstonden / seydt den H. Augustinus,
 Auct. spec. de boozleden sonden / hoe bitter dat die zyn; hoe
 Pec. c 3. ydel dat zyn die teghenwoordighe; ende hoe on-
 tom. 9. bzychthaer die toe-komende. Ende Isaias seydt:
 Isai. 57. Daer en is niemant die't verstaet. Ende Iere-
 Ierem. 12. mias roept: Daer en is niemant die't metter
 3.Reg. 13. herten ober-denckt. Enen sekeren Propheet van
 Iuda ghekomen zijnde door des Heeren woordt
 te Bethel, ende siende dat hy met pzenen niet uyt
 en rech-

en rechte onder de menschen / liet de menschen
staen / ende keerde hem tot den steenen autær/
ende seyde : Autær/autær / dit seydt den Heere ;
in twee stucken suldy ghescheurt worden / en die
asschen die daer op u zyn / sullen uyt-ghestort
worden. Het dochte den Propheet verdraghelijc-
ker te wesen met de steenen te spreken dan met
de menschen. Den H. Antonius de Padua gingh
preken aen de visschen / om dat die van Arimi-
num, daer veel ketteren binnē waren / hem wep-
gherden te hoorzen : ghelijck dat breeder in sijn
leven verhaelt wordt. Den rijcken-man hadt
dat Abraham een bande dooden in sijns vaders
huys wilde senden / om aen sijn broeders te ghe-
tuygen / dat sy oock niet en quamen in de plaet-
sen der tozmenten. Hy begheerde eenē predicant
te hebbē bande andere wereltd / die sijn broeders
soude vermanen : want daghelijcksche trompet-
ten en schenen hem niet crachtigh ghenoech te
wesen / om sijn broeders te doen op-staen van den
slaep der sonden in hunne werelden. Den heylig-
ghen Ioannes Chrysofostomus in't beginsel sijns
Wisdoms begonst binnen Constantinopelen sijn
ne predicatie in de teghenwoordighyt van den
Keyser Arcadius, ende van al sijn hof. Van dese
woorden: Doet penitentie / want 't rijck der he-
melen ghenaeckt : ende braeght ghy / seyde hy /
hoe ghy weerdige vruchten van penitentie doen
sult ? Ick segghe: doet wercken contrarie teghen
de sonden die ghy gedaen hebt. Hebdy iemandt
iet ontnomen ? gheeft nu van het utwe. Hebdy u
inden echt vergrepen ? onthoudt u in den echt
tenighe dagen bande wercken des houwelijckx.
Hebdy iemandt vermaledijdt ? gheeft nu bene-

Rosw. 13.
Iun. &
Chron.
Minor.
Gall. 1. 5.
cap. 18.
Luc. 16.

Sur. 27.
Ianmar.

DEN.
Sur. 23.
April.

dictie. Den H. Petrus vander Predick-Heeren
 Ordze nam in sijne sermoonen dese woordē booz
 sijnen theem : Noch veertigh daghen / es̄ Niniue
 sal vergaen : ende hy riep : Ghy / o Milanen, ghy
 Parmen, ghy Cremonen, zijt een Niniue : en doet
 ghy geene penitentie / ghy sult vergaen : de roede
 hanght ober u hoofst. Dus blies hy de trompet-
 ten / om dese immers hare ooghen soude openen
 (die de sonde ghesloten hadde) eer de straffe die
 opende. Maer eplaes ! wie wordt hier door be-
 weeght ende bekeert ! Als eertijds / soo gaet het
 heden. Noë preeckte aen de menschen / die daer
 waren booz den ober-bloedt ; Moyses preeckte
 aen Pharao, ende aen Core, Dathan, es̄ Abiron ;
 Micheas den Propheet aen Achab ; Achior aen
 Holofernes ; Isaias aen een volck besmet van lip-
 pen ; Ioannes den Dooper aen Herodes ; CHRIS-
 TVS aen de Phariseen / ende aen Pilatus ; Paulus
 aen die van Philippen in Macedonien, als mede
 aen de Presidenten ende Stadt-houderen van
 Casareen Felix ende Festus, es̄ aen Agrippa den
 Coninck ; Iacobus den Aelder aen die van
 Spagnien ; Willibrordus aen Radbodus den
 Coninck der Friesen : maer sy en rechte den niet
 uyt / oft immers seer weynigh. Ende van waer
 komt doch dit ghebreck van doofhepdt ende on-
 betweghelijckhepdt / dan uyt de bederffelijckheyt
 des vleeschs / als uyt de ader ende wortele van
 alle sonden ; ghelijck den H. Apostel seydt : Ick
 weet datter in my / dat is / in mijn vleesch / gheen
 goeten woont. Want ten 1. Dalila en heeft soo
 veel laghen niet ghelept aen Samson. 2. Noch de
 vrouwe aen Salomon. 3. Noch d'oneerbare vrou-
 we aen den jonghelinck. 4. Noch de groote hoere
 van

Rom. 7.

Judic. 16.

3. Reg. 11.

Prou 7.

Apoe. 17.

van Babylon met den gulden kelck in haer
 handt / aen de Coninghen der aerde. 5. Noch
 gheen en boghelaer om de boghelen te vanghen;
 als het vleesch de ziele wel laghen leyt / om die te
 verleyden. Ende al-hoe-wel den gheest 't meeste
 deel is van den mensch; ende dien volgende ghe-
 lijck wy leven uyt den gheest / alsoo oock na den Gal. 6.
 gheest behoorden te wandelen; overmits noch-
 tans dat den gheest diep in het vat des vleeschs
 versoncken is (na 't segghen van Salomon: Ick Sap. 8.
 hebbe ghecreghen een goede ziele; ende eertijds
 quam sy in een onbesmet lichaem / maer nu en
 kan ick my anders niet onthouden / 't en ware
 dat Godt gabe) soo volghtse den treck ende de
 wanckel-barigheyt des vleeschs: want elcke
 sake volght den aert van't gene daer hy aen ver-
 samelt. Wozyt ghy claer water in inckt / 't wa-
 ter sal sijne claerheyt verliesen / ende als inckt
 swart worden. Wozyt ghy goedē wijn in azijn/
 den wijn sal sijn supberheyt verliesen / ende ver-
 anderen in azijn. Alsoo den geest dalende in het
 bedorven vat des vleeschs / volght in alles den
 aert des vleeschs: na 't segghen van den Apostel:
 Die hem met een gemeyne vrouwe vereenicht / 1. Cor. 6.
 wordt een lichaem met haer: alsoo den geest hem
 vereenighende met Dalila, ende met Apeme de Iudic. 14.
 concubine / dat is / met het vleesch / laet hem met 3. Esdr. 4.
 Sampson, ende met Darius van haer aen-locken;
 ende bemint haer soo seer / dat hy sijns selfs ende
 sijns landts vergetende / niet anders en denckt /
 spreekt / handelt / als dat tot den vleesche dient /
 ende tot de plaetse daer het vleesch oorsproncke-
 lijck van daen is: ende al is den gheest ghewil-
 ligh ende vlijtigh; het lichaem nochtans dat Sap. 9.
 ver-

DEN. berdozben wordt/beswaert de ziele / ghelijck den
 waghen het peerdt beswaert / ende dat dickwijls
 met hem treckt van bobē inde sloot: alsoo trecke
 het vleesch menigh-mael de ziele met hem inde
 modder der eeuwiger berdoemenisse. Maer om
 wat oorzake/sult ghy segghen / moet de ziele de
 boeten bande sonden betalen / ter-wylen sy van
 het vleesch in-gheluyt wordt ende verleydt / ick
Gen. 3. antwoorde: Ghelijck Adam niet en hadde moe-
 ten lusteren na de stemme sijnder vrouwe/ende
 niet eten van den boom / van den welcken Godt
 hem gheboden hadde dat hy niet eten en soude:
 alsoo en moet de ziele naer de stemme van het
 vleesch niet lusteren; oft doet sy het/soo is sy in-
 de selve berdoemenisse met het vleesch / ghelijck
 Adam was met de vrouwe. Om dit te verstaen/
 let op dese parabel. Enen Coninck gaf synen
 boomgaerde te bewaren aen twee Edel-lieden /
 van de welcke den eenen blindt was / ende den
 anderen creupel. Den creupelen seyde tot den
 blinden: ghy zijt kloeck ende sterck / neemt my
 op uwen hals/ende tilt my op / ick sal de vruchte
 ten plucken. Den Coninck komende/ende soeck-
 kende vruchten inden boomgaert / en vondter
 gheene. De dieberijē vrack upt/en't proces dien-
 de voor den Coninck. Den blinden ontschul-
 dighde sy-selven/want hy de vruchten noyt ge-
 sien en hadde; ende beschuldighde den creupelen
 van dat hy hem't quæet in-gegeven hadde/ende
 de vruchten af-gheluckt hadde. Den creupelen
 daer teghen ontschuldighde sy-selven / want hy
 noyt aen de vruchten en soude hebben konnē ko-
 men/'t en ware den blinden hem gedzagen ende
 op-ghetilt hadde. Den Coninck gaf de sententij
 datse

datse beyde hanghen souden; den creupelen / om
 sijn quaet in-geven / ende om dat hy de vzychten
 af-ghepluckt hadde; ende den blinden / om dat
 hy den anderen in het op-tillen ghedient hadde.
 't selve bonnis sal oock ghestreken worden ober
 de ziele (als met Isaac verblindt zijnde dooz de
 erf-sonde) ende ober het lichaem / als daer dooz
 gekrenckt zijnde / ende als met Iacob hinckende
 dooz den slagh / ontfangen vanden helschen En-
 ghel / die hem ober-wonnen heeft. Een-tegelyck
 wordt ghetenteert / seydt S. Iacob, van sijne be-
 gheerlijckheyt (dat is / van sijn vleesch) af-ghe-
 trocken zijnde ende aen-ghelockt. Daer na als
 de begheerlijckheyt ontfanghen heeft / baert sy
 de sonde / ende de sonde / als sy volbrocht is (te we-
 ten / dooz de mede-werckinghe vande crachtē der
 ziele / in-sonderheyt van het verstandt en van
 den wille) brenghet boozt de doodt / te weten der
 ziele: ende alsoo beyde deelachtigh zijnde in de
 sonde / verballen sy oock beyde inde tormenten.
 Niet anders als een mensch die Bisschop ende
 Hertogh ghelijckelijck is; ende verlozen gaende
 den Hertogh hebbende wereltdsche domeynen /
 om sijne sonden ende ober-tredinghen; waer kan
 den Bisschop varen elders als den Hertogh / ter-
 wijlen het maer een persoone is / ghelijck het lic-
 haem ende de ziele oock maer eene persoone en
 maken / ende gemeynschap hebben der werckin-
 ghen / 't zy in't goet / oft in't quaedt? Seer wel
 vermaent dan den Wijse-man: Sone (o ziele) en
 gaet niet na utwe begeerlijckheden (te weten van
 u vleesch) is't dat ghy hare begheerlijckheden
 volghet / soo sal sy u maken tot een blijdschap u-
 wen vanden. Siet num. 5. van uren. Den heyligen

- DEN. Apostel sprekende vanden weder-standt/dien hy dede in desen strydt/seyde: Ick hebbe een behagen in de wet Godts na den inwendighen mensch; maer ick sie een ander wet in mijn leden / stry- dende teghen de wet mijns verstandts/ende my hangende inde wet der sonden/die in mijn leden is. Ende van desen strydt hebben wy eene af- beeldinghe inden strydt / die daer was tusschen het huys van Abraham, ende 't huys van Loth.
- Gen. 13. Beyde hadden sy veel beesten; ende 't landt was cleyn ende nauw; soo datse r' samen niet en kon- den hoeden; ende daerom duerde den twist tot- ter tijt toe/dat Abraham van Loth af-scheydde. Alsoo den gheest en 't vleesch hebben beyde hare kudden/dat is / hare treckinghen ende begheer- ten. Den gheest heeft als een kudde van schapen/ ende 't vleesch een kudde van bocken. Ende 't landt daerse in weyde moete / is den wille des menschs; die soo engh is / dat haer beyder kudden daer r'samen ghelijck niet weyden en konnen.
- Isaie 28. Dat bedde is benaemt / seydt den Propheet / al- soo dat den eenen moet af-vallen: ende den coz- ten mantel en kan die beyde niet bedecken. En- de overmits dat den geest soo wel als het vleesch daer weyden wil / hier uyt komt onderlinghen strydt; den welcken sal dueren tot dat de scheid- dinghe door de doode gheschieden sal. Godt gebe
2. Reg. 3. onder-tusschen / dat ghelijck Davids huys was toe-nemende/ ende altydt in hem selven lanck; soo machtighet; maer Saüls huys minderde alle daghe; alsoo den gheest in ons magh aen- ne- men/ende 't vleesch verminderen ende af-staen! maer ter-wijlen desen strydt langh is ende soz- ghelijck; daerom riep den H. Apostel al such- tende:

tende: Ick onsaligh mensch / wie sal my verlossen van't lichaem deser doodts? de gratie Godts / dooz IESVM Christum onsen Heere. Ende onder dit staende zepl bande gratie Godts moet den mensch mede roepen ende arbeiden / om met de gratie Godts onbebleekt ghevonden te worden na ziele ende lichaem. Maer nochtans niet op sulcker maniere kan hy sijn lichaem goet ende heyligh maken / als wel sijne ziele. Want oock anders maect eenē schilder een beeldt / ende anders eenen steen-houtwer. Eenenschilder doeter toe ende leyt bertwe op bertwe: eenē steen-houtwer die snijter af. Alsoo om het beeldt utwer ziele te fatsoenerē / soo leght deught op deught; maer om u lichaem te heylighen / soo snijdt af allen overbloedt in spijse ende dranck; in rusten en slapen; alle curieusheydt in sien ende hoorzen; in gaen ende staen; in hanteren ende conberseren; ende in andere dinghen die de vleeschelijcke nature gelijk zijn: ende ontladet u van weelden dooz vasten / waken / bidden / ende andere penitentie: na 't segghen van den Apostel: Ick castijde mijn lichaem / ende bzenget onder slabernije. Ende en meynt niet dat ghy te teer zijt / ende dat ghy geen penitentie en soudt kunnen doen: denckt eec hoe dat andere ons ghelijck / ja jongher / edelder / teerder / ja dickwijls hier by met vele sieckte bebanghen / soo vele penitentie ghedaen hebben: proeft het dan oock / ende sult naer mijn segghen waer vinden / dat ghy veel stercker zijt dan ghy wel meynt. Ende en ghelooft niet lichtelijcken in dit poinct u-selven / u vleesch / u lichaem / dat maer te schalck en is om u wijs te maken / dat ghy niet bequaem en zijt tot eenige penitentie: **wans**

DEN. want ghelijck den vos hem doodt gebeynst / om dat hy de hinnen / hem sonder breefe na-komende / soude onversiens op-vliegghen ende op-eten ; soo doet dit snoode lichaem oock / twelck hem swack ende kranck / en half doodt versiert / om dat ghy compassie met hem hebben soudt / ende dat naer synen wille ende lust streeleir ende boeden. Siet wel toe / ende kent syn oude treken ; het heeft u dickwijls in't net ghebrocht / maer wacht u dat tet niet meer en gheschiede. Siet num. 35. van daghen, ende num. 4. van vveken, en num. 9. van maenden.

VIII. Overdenckt hoe dat den duybel als een spinne sit in alle creatueren: ende dat de creatueren den wijn zijn / den duybel den schencker / die u noodet om daer af te drincken ; ende dat inden croes een slanghe verborghen leyt ende den moort-priem. Den Tyggher meynende eene andere Sonne te sien / als hy den spieghel siet vande jaghers in een net ghestelt tegen die stralen van de Sonne / soo staet hy verbaest ende als betoobert / ende hier mede syns wegghs vergetede / woerdt hy sonder merckelijcke moeyten ghevangen. De creatueren zijn de spieghelen vande schoonigheyt Gods : ende den mensch hem daer toe te seer na der sinnen behaghen keerende / vergeet synen wegh te gaen dien hy moest verholghen / en valt inde stricken vande helsche jaghers. Hannibal niet konnende tot syn voornemen komen van een sekere stadt met ghetwelt te veroveren / heeft syn soldaten leeren dansen ende springhen na de wyse vande borghers vander stadt : heeft oock gheboden / datse hen met vrende cleederen cleedende / souden voegghen onder de borghers / die ter sacrificie upt-quamen tot een plaetse van eenen Af-godi.

Af-godischen tempel buyten de stadt. Ende 'tis
 ghebeurt dat sy houdende handt aen handt al
 dansende quamen onder de borghers binnen de
 stadt / ende alsoo die ober-weldighden. 'T selve
 doet met ons de werelbt / 't bleesch / ende den duy-
 bel : sy luyen ons met der Sirenen stemmen soet-
 kens in; en over-ballen alsoo de stadt onser ziele/
 ende dat door het aers der creatuerē. *Siet num. 16.*
 van jaren. Ende obermits dat Godt alle dingen *Psal. 8.*
 onder de hoeten der menschen onderwozpe heeft/
 soo zynse den mensch ghehoorzaem / ende dienen
 hem naer synen wille oock in synen ijdelhepdt.
 Seght hy tot de Sonne / Mane / oft tot een vran-
 dende keerse / komt ende verlicht my in mijne
 vuyligheddt / in mijne dieberije / sy doen het.
 Seght hy tot het vper / bertwarmt my tot mijn-
 der weelde ; tot de locht / berkoelt my ; tot de zee/
 berboert my ; tot die aerde / draeght my ; tot
 hzoodt / wijn / bleesch / kleedinghe / gelt / dient my
 tot mijnder bermakinghe in mijn plaisieren ;
 sy doen het / ende dat om den ghenen die haer on-
 der de handen vanden vzyen wille des menschs *Rom. 8.*
 onderwozpen heeft ; ende niet uyt haer selven :
 want sy suchten hier ober / ende wensche dat het
 eynde quame van dese slavernije / ende den dagh *Sapient. 5.*
 van wraake ober den mensch / die haer tot schan-
 de van den Schepper dus mis-bruyckt. Van
 sullen de kelen open-gaen vande creatueren / die
 aen hem zyn / ontrent hem / onder vnde boben /
 vooz ende achter hem / ende sullen tegen hem op-
 staen in het oordeel ende hem verdoemen / want
 sy hebben meerdere eerbiedinghe / trouwe / dienst /
 ende ghehoorzaemhepdt aen hem betwefen / dan hy
 aen synen Heere en Godt. De ezelinne van Ba- *Num. 22.*
 laam,

- DEN. laam, die hoor den Enghel weeck van den wegh/
sal op-staen teghen den onbeschæmden mensch;
3. Reg. 17. de raben van Elias, teghen den vzecken; de leeu-
Dan. 6. wen van Daniel, teghen den grammoeidighen;
- Ion. c. 2. den walvisch van Ionas, tegen den onghhehoorfa-
Prou. 6. men; 't mierken teghen den traghen; den offe
Isaia 1. kennende sijnen besitter / ende den ezel de cribbe
sijns Heeren / teghen den onberstandighen; den
Tob. 11. hondt van Tobias teghen den ontroutwen; den
Ierem. 8. kiecken-dief / de toztel-dupbe / ende die swalutwe/
die haren tijdt ghekent hebben / tegen den achte-
loosen; den opebaer / teghen den ondancbaren;
de voghelen des hemels / teghen die daer swaer
2. Mach. 3. is van boosheydt; het peerdt dat hem stelde tegen
Heliodorum, teghen den kerck-schendighen; de
S. Chry- kick-bozschē onderdanigh wesende aen de stem-
sostom. me van eenen Priester / die haer bebal datse stwij-
ghen souden / ter-wijle in de kercke 't ghebedt
gheschiedde / teghen de snaterende labbe-kacken;
- Num. 20. den steen van Moyse daer water uyt- vloeyde by
de wateren des weder-seggens / tegen den on-
leettwesenden; de Jordane die achterwaerts om-
Eecl. 1. keerde / tegen den verkeerden; de bloeden keeren-
de wederom tot die plaetsen daer sy uyt-komen/
teghen den sondaer die tot Godt niet en wil we-
Psal. 106. der-keeren: ende soo boozts. Ende als-dan sal
alle boosheydt haren mondt stoppen; ende alle
Psal. 118. creatueren sullen dan segghen: Rechtbeerdigh
zydy Heere / ende recht is u oordeel. Om dan in
dit oordeel niet te verballen / soo siet toe dat de
byanden utwer ziele u herte door die creatueren
van den Schepper niet en verbzemdē. Ghelijck
den dupbel de herte van die van Israēl vā Godt
af-keerde door de selbe dinghen / de welcke Godt
die

die van Egypten af-genomen hadde/als goudt/^{DEN.}
 silber/juwelen/&c. Ende ghegeven hadde aen ^{Exod.32.}
 die van Israël : die hier van naderhandt een gul-
 den kalf ghegoten hebben. Soo dat den Wijs-
 man seer wel seyt/dat de creatueren zijn tot een ^{Sap.14.}
 bekozinghe der zielen vande menschen/ende tot
 eenen strick vande boete der onwijsen. Daerom
 sal eene wijsse siele voorzichtig wesen / en voor-
 zien alle perijckelen/ende daer teghen stellen be-
 quame middelen om die t'ontgaen. Dese wijs-
 heyt hadde de bruydt/als van haer geseyt wiert:
^{Cant.7.}
Wten neuse is als den toren van Libanus, die
 teghen ober Damascus siet. Damascus was d'eer-
 ste stadt van het rijck van Syrien, ende als een
 splinter in d'ooghe van die van Israël, om van
 van die van Syrien niet ober-ballen te worden /
 hadde Salomon by den bergh Libanus eenen seer
 hooghen toren op-gherecht/ende wachters daer
 op-gheset; om van daer alle laghen ende aensla-
 ghen vande vyanden te ontdecken. Stelt dan
 mede eene hooghe wacht-plaetse; ende weet met
 wten neuse/dat is/met de wijsheyt utwer siele/
 te riecken / ende te onderscheyden den reuck der
 deughden van den stanck der sonden. Ende ghe-
 lijck de schippers uyt-worpende het diep-loot /
 proeben de diepte vande zee; alsoo let op den
 grondt vande aen-lockinghe des dubbels dooz
 de creatueren. Ende presenteert aen Godt alleen
 den sleutel utw's herten/ende houdt goede wacht/
 dat den vyant niet onbersiens in en sluypt dooz
 eenighe weggen in't casteel utwer siele: ^{Iacob, 2.}
 Want die
 in een ontgaet / seyd den H. Apostel Iacobus, is
 schuldigh van alles. Wat batet ten 1. gewapent
 te zijn vanden hoofde tot de voeten/als de splin-
 te rett

- DEN. teren bande lancie schieten inde visiere van 't
helmet / 't welck vergeten wordt vast toe te sluy-
ten / ende soo op-gaende vliegghen inde ooghen
des getwapenden / ende hem doodelijck wonden ?
- Thuanus
& Mete-
ren ad an.
1559.
Ad ann.
1600.
- Thuanus
& Mete-
ren l. 1. ad
an. 1557.
- Plutarch.
in Sulla.
- Thuanus
Hist. l. 19.
& Mete-
ren l. 1. ad
an. 1557.
- Dan. 14.
- Ierem. 9.
Thren. 3.
Plato de
Amor.
- ghelijck het geschiedde aen Henricus den II. Co-
ninck van Franckrijck / toynopende met den
Grave van Montgomery : ende aen Gerarde
Abrahams , aliàs Leckerbeeten , die gheraectt
wierde tusschen 't kasquet ende den rinck-crage/
inden slaggh met den Heere van Breauté ? Ten 2.
wat batet dat eene stadt ghesloten zy met mu-
ren ende bruggen / ende met wacht beset / als den
vbandt heymelijck in-sluypt dooz eenen on-be-
waerden wegh ? gelijck Sulla secretelijck in-sloop
binnen Athenen dooz het Hoeren-padt : en Phi-
lippus den II. Coninck van Spagnien binnent
S. Quintijn, dooz eenen toren / daer geenie wacht
en was. Ten 3. wat baet het dat Pharao gebied-
de / dat-men die Hebreeuwsche knechtken dood-
den soude ; als hy onder-tusschen Moysen liet
over-blijven / die hem niet alleen sijnen scepter
ende rijck / maer oock het leven benomen heeft /
ende aen al dat rof-volck van heel sijn heyr.
Ten 4. wat baet het dat den Coninck met Da-
niel bergheselschapt zijnde / die deure sloot van
Bels tempel / ende die beseghelde met sijnen Co-
nincklijcken rinck ; als Bels Priester s bedeckte-
lijck in-ginghen dooz verborghen weghen ende
alles op-aten ? Daerom stelt over-al wacht / dat
den vbandt niet bedecktelijck in en sluypt dooz
de poozten utwer sinnen / in-sonderheyt utwer oo-
ghen ; want de doode climt in dooz onse venste-
ren / dat is / dooz onse ooghen. Ende elders : Mijn
ooghe heeft mijne ziele berooft. Plato seyde dat
het

DEN.

Musaus
in Lean-
dro.

Iob 31.

her ghesicht 't beginsel was bande bleeschelijcke
 liefde. Ende een ander seyde/dattet was den an-
 ghel/waer-medede ons herte ghebanghen worde.
 Hierom seyde Iob : Ick hebbe een verbondt ghe-
 maect met mijnen oogen/dat ick niet eens peu-
 sen en soude op eender maghet. Ende den heyl-
 ghen Franciscus plantede dese leeringe sijne broe-
 ders in met de ghelijckenisse van twee bode van
 den Coninck aen de Coninginne verscheydelyck
 ghesonden. Den eersten weder-ghekomene ende
 ghebraght zijnde / wat hem dochte bande Co-
 ninginne? heeft gheantwoort: Sy heeft my met
 patientie ghehoort/ende met wijsheyt gheant-
 woort. Maer wat docht u/seyde den Coninck/
 van hare schoonigheyt? daer en wete ick niet af;
 die laet ick u sien ende oordeelen/ antwoorde den
 bode. Den anderen bode weder-komende / ende
 sijn boodtschap ghedaen hebbende/seyde sonder
 ghebraght te zijn : Waerlyck Heer Coninck/
 groot is u gheluck / dien sulck-een juweel van
 schoonigheyt ten deele is gheballen! wel / ant-
 woorde den Coninck/ghy boosen knecht/dat be-
 duydt wat wulpsch ende onkupsch : wech met
 desen inden karcker. Alsoo mede besloot S. Fran-
 ciscus; wie en soude niet schroomen/seyde hy/ick
 en segghe niet wulpsche/maer oock curieuse oo-
 ghen te wozen / niet op de arcke die van hout
 was (ghelyck die van Bethsames deden) maer op
 de byndt/die CHRISTVS met sijn dierbaer bloet
 ghekocht heeft? Dese lesse gaf eene vrouwe van
 de stadt van Edessen aen Ephraem, seggende: Van
 d'aerde zijt ghy ghenomen; siet niet my / maer
 d'aerde aen: ende ghelyck den H. Ephraem dese
 lesse ontfanghen hadde / soo las hy-se oock een
 Z ander

1. Reg. 6.

Vit. PP.

fol. 168. &

Rosw. 1.

Februar.

Ibid. 168.

DEN.

ander booz : want soo hy op een ander tijdt sijne collatie bereyde / soo quam daer een spijtigh vrouwe-mensch aen de leeghste venster van sijne celle/ende in-waerts siende/braeghde sy / oft hy iet meer tot sijnder collatie begheerde ? gantsch niet/seyde hy/dan dzy steenen ende wat kalckx / om die venster daer mede toe te metselē. Om dese redenen den weerdighen Alphonso Rodriguez Coadjuteur vande Societeit Iesv, en sagh noyt in't aensicht vā eene vrouwe/den tijdt van bieren-beertigh jaren. Op dat het stof vande affectien der creatueren/ende 't benijn der sinnelijckheydt in sijne ooghen niet en soude blieghen / noch vande ooghen in't herte. Ende den saligen Roderic. P. Franciscus Borgia, als hy oock noch inde wereldt was/en gingh nimmermeer eenighe vrouwen besoecken / dan een hayzen-cleedt aen-ghe-trocken hebbende. Den Abt Silvanus op-staende van sijn ghebedt/pleegh te segghen: Weest gestoten/o mijn ooghen /weest ghesloten! de wereldt bergaet ende hare wellustigheydt. Den Abt Eladius hadde twintigh jaren in sijne celle ghe-woont;ende sijne ooghen noyt op-waerts ge-heben/om het dach te aen-sien. Beseghelt dan uwe ooghen met het tecken van't H. Cruys/ ende en blijft niet buyten sitten met de rabe op't aen der mozinē/maer blieght metter duybe na d'Arcke; ende ghelijck de conijnen ende hasen loopen nae haer hollen/alsoo loopt met de Wuydt in de gaten vande steen-rotse/ende in't hol vande muet/die CHRISTVS is. Segghende: Heere/'t is goet dat wy hier zijn. Cyrus den Coninck van Persen ende Meden, ober-wonnen hebbende naer veel stryds ende moeyten Tigranem den Coninck van

Roderic. P. Franciscus Borgia, als hy oock noch inde wereldt was/en gingh nimmermeer eenighe vrouwen besoecken / dan een hayzen-cleedt aen-ghe-trocken hebbende. Den Abt Silvanus op-staende van sijn ghebedt/pleegh te segghen: Weest gestoten/o mijn ooghen /weest ghesloten! de wereldt bergaet ende hare wellustigheydt. Den Abt Eladius hadde twintigh jaren in sijne celle ghe-woont;ende sijne ooghen noyt op-waerts ge-heben/om het dach te aen-sien. Beseghelt dan uwe ooghen met het tecken van't H. Cruys/ ende en blijft niet buyten sitten met de rabe op't aen der mozinē/maer blieght metter duybe na d'Arcke; ende ghelijck de conijnen ende hasen loopen nae haer hollen/alsoo loopt met de Wuydt in de gaten vande steen-rotse/ende in't hol vande muet/die CHRISTVS is. Segghende: Heere/'t is goet dat wy hier zijn. Cyrus den Coninck van Persen ende Meden, ober-wonnen hebbende naer veel stryds ende moeyten Tigranem den Coninck van

Gen. 8.

Cant. 2.

Math. 17.

Xenophō.

van Armenien; braeghde hem ober tafel / wat
 rantsoen hy booz sijne huysvrouwe soude willen
 geben; Hy antwoorde: waer't hy aldien ick het
 rijck van Armenie noch in mijnder macht had-
 de / ick soude dat willen geben om haer te rant-
 soeneren; ende indien dit niet ghenoech en ware /
 wilde ick haer geerue met mijn leben en bloedt
 verlossen. Dese antwoorde behaeghde den Co-
 ninck soo seer / dat hy haer beyde stelde op vrije
 hoeten / ende 't rijck wederom gaf tot een schenc-
 kagie. Gaende dan Tigranes na sijn landt toe /
 braeghde hy sijne huysvrouwe: wat haer dochte
 banden Conincklijcken persoone van Cyrus,
 ende van sijne schoone ghedaente ende beballig-
 heyd? Dergebet my / seyde sy / ick en hebbe noyt
 op Cyrus gelet / noch op iet dat hem aen-gingh;
 ick en hebbe noyt mijne ooghen gheslaghen als
 op den ghenen / die daer seyde / dat hy bereyt was
 my met sijn rijck te rantsoeneren / ende met sijn
 bloedt ende leben geerne te verlossen. Godt gabe
 dat wy / die dooz IESVM Christum verlost zijn /
 dat mede deden. De discipelen hunne oogen op-
 slaende in den tijdt van CHRISTI trans-figura-
 tie / saghen niemant dan IESVM alleen. Siet
 dan alleen na IESVM: ghelijck de geslagene van
 Israël saghen na het metalen serpent: ende den
 Abt Stephanus na IESVM Christum hanghende
 aen het Cruys. Siet num. 6. van maenden, en num. 7.
 van uren. Ende seght IESV Godts Sone / staet my
 hy: ende stelt hem als een teecken op uwe mont /
 als een teecken op uwe ooghen: niet op u selfs
 macht betrouwende / maer alleen inde hulpe en-
 de ghenade Godts: Want 't en zy saecke dat den
 Heere de stadt betware / te vergheefs waecken sy

Marc. 9.

Num. 21.

Caar. 3.

Psal. 126.

- DEN. diese betwaren. Ick hebbe mijn oogen gheheben
 Psal. 120. na de bergghen; seyde David, van waer sal mijn
 hulpe komen? mijn hulpe is van den Heere / die
 Vit. PP. ghemaect heeft hemel ende aerde. Als u eenige
 Rosw. onsupbere ghedachten in-vallen / seyde eertijds
 fol. 510. den Abt Macarius tot eenen Broeder vande wo-
 sijne / soo en siet noyt nederwaerts / maer met
 Susanna altydts op waerts; ende den Heere sal
 terstont uwen hulper wesen. Ende seght met
 Psal. 24. David: Mijn ooghen zijn altydts totten Heere;
 want hy sal uyt den stricke mijn voeten trecken.
 Vit. PP. Den Abt Moyses, die in Petra woonde / soo hy
 Rosw. hem dooz bekozinghe in sijne celle niet en konde
 fol. 726. ghehouden / is gegaen tot den Abt Ildorus, ende
 desen heeft hem ghebeden / dat hy weder in sijne
 celle soude gaen; en hy en hebet niet willē doen /
 segghende: Abt ick en kan niet. Den Abt heeft
 hem dan met hem ghenomen / ende gheleydt nae
 't hooghste van sijne celle. En hy seyde tot hem:
 Siet na den Westen. Ende derwaerts siende /
 heeft hy ghesien eene menighe van duybelen;
 die becommert waren / ende hen beroerde om de
 menschen te bebecchten. Den Abt Ildorus seyde
 wederom tot hem: Siet nae den Oosten. Ende
 derwaerts siende / heeft hy gesien eene ontallicke
 menighe van Enghelen in glorie. Den Abt
 Ildorus seyde tot hem: Siet / dese zijn ghesonden
 om ons te helpen: ende sy zijn meer die met ons
 4. Reg. 6. zijn / ghelijck den Propheet Elizeus seydt / dan die
 1. Ioan. 4. teghen ons zijn: ende S. Ian seydt / hy is meer-
 der die in ons is / dan die inde wereldt is. Moy-
 ses hier ober Godt bedanckende / heeft betrou-
 wen ghenomen / ende is wederom na sijne celle
 Sap. 8. ghegaen. Daerom segghet ghy mede: Ick weet
 Heere /

Heere / dat ick my anders niet en kan onthou-
den / 't en zy ghy my het gebet : gheeft dan dat
ghy ghebedt / ende ghebedt dat ghy wilt ; ende
en laet my noyt blyben steken in een boose ghe-
dachte. Dooz-slaet lieber mijn herte met uwe
vzeese. Philippus den II. Coninck van Spagnien
stierde eertijds Ioannem de Zuniga aen P. Arao-
sum Priester der Societeyt Iesv, om te vraghen
oft het waer was / dat hy in't Hof ghehoort had-
de / te weten / dat de Patres een kruydt ober hen
dzoeghen / 't welck de cracht hadde om wech te
nemen de bekozinghe des bleeschs : Den Pater
hem wat bedenckende / seyde ; ja / 't is waer ; ende
ick wenschte dat het selve kruydt oock meer
groeyde in de Hoben der Coningen. Dit kruydt
is de vzeese des Heeren : dese heeft de cracht niet
alleen die ghy gheseyt hebt / maer oock veel meer
andere. Ende overmits dat die bande Societeyt
dickwijls dit kruydt gebuycken / daerom zynse
sonder schade in't midden der blammen dooz al-
le de wereldt. Want gelijck eene lampe verlicht
eene donckere kamer ; alsoo de vzeese Godts / ko-
mende in 's menschen herte / verlicht hem / ende
leert hem alle deughden ende gheboden Godts /
als den Abt Iacobus pleegh te segghen. Dooz
in strijdt wesende / en zyt niet te vreden met u-
selben aen andere te recommanderen / om booz u
te bidden / maer weest booz u-selben oock sorg-
vuldigh. Dooz de gratie Godts ben ick / seyde
den Apostel / dat ick ben : ende sijne gratie en is in
my niet ledigh gheweest : ick heb meer dan sy
alle ghearbeydt / niet ick / maer die gratie Godts
met my. Wy moeten dan onder het staende zeyl
bande gratie Godts oock mede-roepen / ende

Psal. 118.

Ex Anaal.

Societ. an.

1545.

Vit. PP.

Rosw. fol.

565.

I. Cor. 15.

DEN.

Vit. PP.

Rosw. f.

575.

Rosw. 30.

Novemb.

Sur. 13.

April.

Vit. PP.

Rosw. fol.

531.

meder-staen de ghepeysen; ghelijck eenen bande
 Oudt-vaders seyde tot eenen monick / die ban-
 den gheest der onkupscheydt bebochten wierdt /
 en al-even-wel niet teberigh en was om Godts
 hulpe met suchten / bidden / vasten / waecken daer
 teghen te versoeken; maer liet het al aen-komen
 op het booz-bidden alleen banden Oudt-vader.

Siet num. 6. van uren, §. 1. ende 3. ende num. 18. van ja-

ren, §. 2. Soo den h. Apostel Andreas vijf daghen
 vastede / en Godt innelijck badt / dat hy een oudt
 man genoemt Nicolaus, woonende te Corinthen
 in Grieken-landt / ende hebbende vier-en-seben-
 tigh jaren ghetweest in sijne verouderde gewoon-
 te van sondighen / wilde in gratie ontfanghen /
 ende hem geven de gabe van reynigheyt; hoorde
 hy eene stemme uyt den hemel die tot hem sey-
 de: Ick gebe u dat ghy van my begheert booz-
 den ouden man: maer ick begheere / dat / gelijck
 ghy booz hem hebt ghebast / hy oock vaste / ende
 hem prame booz sy-selven / indien hy saligh wil
 zijn. Nicolaus door de vermaninghe van den h.
 Apostel / dede dit / hy castijdde sijn lichaem met
 groote strengigheyt / ende hy en at in ses maen-
 den niet dan droogh broodt / ende dronck wat
 waters. Ende dese penitentie gedaen hebbende /
 scheydde hy uyt dit leven. Ende Godt openbaer-
 de aen S. Andries (die doen daer niet en was)
 dat hy saligh ghetworden was, waer't hy aldien
 dat een arm bedelaer wisc: eenen verborgē schat
 inden acker; meyndt ghy / pleegh S. Egidius
 manre-broeder te segghen / dat hy een ander stie-
 ren soude om dat op te delben / oft dat hy selfs
 gaen soude: Den Abt Ioannes pleegh te seggen:
 Eenen Broeder moet wesen gelijck eenē mensch /
 heb

hebbende inde sincker-handt byer / ende inde
 rechter-handt water / om soo dickwijls als het
 byer der begheerlijckhepdt woꝝdt ontsteken / dan
 daer ober te gieten het water des gebedts / ende
 dat blusschen : oft ghelijck eenen mensch sitten-
 de onder eenen boom ; den welcken siende alle
 wilde dieren en serpentes tot hem komē / climt
 als eenen voghel op den boom / om soo te ont-
 komen ; soo moet hy oock door't ghebedt tot den
 Heere sijn toeblycht nemen. *Siet num. 35. van da-
 zhen in't eynde.* De tentatien des vleeschs spruyten
 uit dzy oorzaken ; 1. door het in-geven ende aen-
 token des dupbels ; 2. door curieus sien / hoozen /
 ende onnoodigh om me-gaen ; 3. door oberbloet
 van spijse ende dranck. Teghen het 1. dient het
 ghebedt ende 't ghebzupck der **h**. Sacramen-
 ten ; ghelijck Tobias visch op kolen ghelept / dien-
 de om de dupbelen te verdzijven. Item ootmoe-
 dighepdt : segghende tot den dupbel : ghy edele
 creatuere des hemels / waer toe zydy ghekomen
 wie verbolght ghy doch / ghy Cherub , wie ver-
 bolght ghy : eenen dooden hondt / en een bloot
 Teghen het 2. dient sijne ooghen te bewarē / ende
 't occasien te schouwen : ghelijck het deeksel dat
 Abimelech den Coninck van Gerara gaf aen
 Sara , haer diende tot bewaernisse van hare sup-
 berhepdt. Teghen het 3. is crachtigh het vasten /
 ghelijck het op-houden van hout in't byer te
 token aen Thamar diende / om niet verbrandt te
 worden. Een en Oudt-bader heeft toteenē Broe-
 der ghesepdt : Het lichaem van een mensch is ee-
 nen aerden pot : ende ghelijck als den pot te seer
 siedet / om niet te stoztē datter in is / soo doet men
 dzy dinghen. Oft-men gieter koude water in ;

Vit. PP.
 Rosw. fol.
 531.

Tob. 6.

1. Reg. 24.

Gen. 20.

Gen. 38.

DEN.

oft-men treckt dien een luttel van't byer; oft-men treckt het hout van onder uyt. Alsoo als de aertsche potten onser lichamen te seer vuyffen dooz begheerlijckheydt / soo is die beste remedie om desen brandt te blusschen / ten 1. datmen het water van de vreesse Godts daer in-giet. Ten 2. datmen den pot ons lichaems treckt van het byer der occasien / ende schoutwet de plaetsen ende persoonen / die ons tot den val souden moghen aen-locke. Ten 3. datmen het hout wech-neemt ende de voetselē der vlammen / als zijn / wellustelijcke tafels / leckere spijzen / &c. ende datmen ons begebe tot vasten / tot soberheydt ende onthoudinge. Den Abt Hilarion seyde tot sijn lichaem: Ick sal u / ezel / wal maken / dat ghy my niet weder-spannigh en sult vallen / nochen sal u niet gerste meer boeden maer met kaf; ick sal u hongher ende dorst laten lyden / swaerlijck belasten / dooz hitte ende koude soo jaghen / dat ghy eer op eten dan op dertelheyt sult dencken. Maer doen sy my quellijck waren / seyde David, heb ick my ghecleedt met een hazen-cleedt: ick verootmoedighde mijne ziele met vasten. Wilt u oock by wijlen begeben tot uytwendige oefeningen van lichamelijcke wercken / als van wasschen / schueren / delven / steenen oft tozben te draghen banden eenen kant tot den anderen; 't water van d'een burgh-wal in't ander; ende als-dan sullen de lusten sacken / ende de begheerlijckheden verkouwen. Siet num. 8. van uren, vande H. Candida, ende num. 9. van vyecken, vande H. Euphraxia. Den heyligen Macarius van Alexandzhen gebraeght zijnde / waerom hy liep met een mande vol sandts op sijn schouderen dooz de worstijne / antwoorde:

Ick

Vit. PP.
Rosw.
fol. 76.

Mal. 34.

Vit. PP.
Rosw. fol.
74.

Ick quelle den genen die my quelt. Enen ander
 ren Gudit-bader seyde: Den duybel is u vbandt/
 ende ghy zijt het huys: den vbandt dan en houdt
 niet op van alle buyligheyt in u te worpen; ende
 ghy moet neerstigh zijn om buyten te worpen al
 dat hy in u gheworpen heeft. Een ander seyde:
 Als de sneeuw haer der Sonne vertoont / soo
 smeltse; als het wasch komt by 't vyer/soo sijpet
 ende schepdet van een; als het water komt by
 d'aerde / soo wordt het modder. O bleesch ende
 bloedt / in utwen raedten kome mijne ziele niet /
 als ghy tot haer seght: vertoont u aen den bleesch.
 Iuniperus een vande eerste mede-ghesellen
 vanden H. Franciscus, seyde tot de quade gedach-
 ten: Wech/wech / daer en is gheene plaetse in de
 herberghe. Ende eenen anderen sprack tot den
 duybel: Wech met utwe waren/daer en is gheen
 coop-man 't huys: al te boos soude ick zijn/sou-
 de ick dat willen. Enen anderen Broeder stack
 sijnen vingher in een vbrandende lampe/segghen-
 de: Die sulcke dinghen doen/gaen inde tozmen-
 ten; proeft dan u-selven hier mede / oft ghy het
 eeuwigh vyer soudt konnen verdraghden. Andere
 doodden de lusten des bleeschs door studeren/
 ende door andere oeffeninghen des gheests ende
 des verstandts. Henricus den IV. Coninck van
 Franckrijck vragghde van een Carthuyser/ wat
 vershil daer was tusschen de Carthuyser ende
 tusschen de Paters vande Societeit Ies v, in het
 soecken vande perfectie: hy antwoorde: wy win-
 nen door het bleesch; maer die vande Societeit
 zijn ober-widders door den gheest. Begeert ghy/
 sprack eenen Gudit-bader tot een van sijn disci-
 pelen/dat ick den Heere bidde/dat hy u dese quel-

DEN.
 Vit. PP.
 Rosw. fol.
 612.

Vit. PP.
 Rosw. fol.
 927.

Chron. S.
 Francisci
 p. 1. lib. 6.
 cap. 38.

Vit. PP.
 Rosw. fol.
 572.

Crombe
 de studio
 perfect. 1.
 2. cap. 18.

Vit. PP.
 Rosw. fol.
 575.

DEN. linghe af-neme? Hy heeft gheseydt: Ick sie / o
 Vader / al is't dat ick ghequelt worde / dat ick
 nochtans vrychtē vercrjige door desen arbejdt.
 Daerom begheert alleen in utwe ghebeden / dat
 Godt my cracht gebe ende berduidighejdt om
 dit wel te berdragen. Den Abt dit hoorende / sey-
 de: nu wete ick sone / dat ghy grootē booztgancck
 ghedaen hebt / ende my te boben gaet.

IX. Denckt als datter oock in goede dinghen su-
 selven te bzeken / winste is ghelegghen. Daerom
 vergadert by-een eene rolle oft register / daer in
 op-gheteekent staen verscheyden wijse en godt-
 vruchtighe oeffeninghen om u te versterkē / oock
 in d'alderminste dinghen: wetende dat het Gode
 aenghenamer is / eenighe sausse / spijse / den reuck
 van een bloeme / den smaeck van eenen appel / ja
 het water met David, oft met den saligē P. Fran-
 ciscus Borgia noch Hertoghe wesende / t ghesicht
 bander voghelen-sancck te derben / ende Gode op
 te draghen / ende met Franciscus Godoius bande
 Societejt les v, noch inde werelct wesende / de
 knevels van den baert by-willigh selfs af-te-
 snijden / om de liefde van Godt / dan oock eenen
 dooden te verwecken. Ende die hem in dese din-
 ghen versterft om Godes wille (als mede in de
 dingen in de welcke niet alleen de natuere / maer
 oock den gheest sijne meerdere ghelijckhejt heeft /
 ghelijck daer was tusschen Xyktus ende Lauren-
 rius ; tusschē Machtildis dochter bandē Coninck
 van Schotlandt ende Alexander hare jonghsten
 broeder) sal soo hoogh verheben worden boben
 den anderen / die hem hier niet en versterft / als
 den heuvel is boben d'aerde : want daer sult ghy
 Godt binden / daer ghy u en de creatueren laet /
 loochent

Thom.
 Cantiprat.
 L2. apum
 c. 10. p. 3.

loochent ende versterft; ghelijck seer wel betruyt
 Thaulerus inde parabel vanden Theologant die
 hungerigh was / om te weten ende om te wanden
 den waren wegh der volmaecktheidt. Siet
 num. 20. van daghen. Den H. Bernardinus viel dick
 wijs neder booz een crucifix / ende badt den Hee-
 re met tranen / dat hy hem den wegh wilde wij-
 sen / dien hy moeste in-gaen : ende hy hoorde in
 sijne ziele als eene stemme / die tot hem seyde :
 Sone / ghy siet my hier naeckt / en aen een cruyts
 ghenaghelt : indien ghy my bemint ende soeckt /
 soo sult ghy my hier binden ; maer maeckt dat
 ghy naeckt ende ghecruyt zyt / ghelijck ick ben ;
 want in deser maniere sult ghy my best binden.
 Franciscus Borgia hebbēde sijn Hertoghdom van
 Gandia ober-ghegeven aen Carolus sijnen sone /
 ende op-offerende sy-selben den Heere inde So-
 cieteyt Ies v, seyde : Mijnen Godt / ontfanght my
 in u huys / onthaelt my in u cruyts ; ontbloot my
 van al dat buyten u is / op dat ick u in't cruyts te
 volkomelijcker magh om-helsen : ende met den
 H. Franciscus alles ober-gebēde / te vzyer boozts-
 aen magh segghen ende roepen : Onsen Vader /
 die daer zyt inde hemelen / &c. Daerom dencke
 dat het als dan alleē wel sal zyn / als ghy waer-
 lijck sult moghen segghen : Wy hebbent al ver-
 laten : en met den Apostel : Ick sterbe daghelijck.
 Ende wederom : Altijdt dat sterben Ies v in ons
 lichaem omme-dragende. Ende elders : Boort-
 aen soo en zy niemant my meer lastigh / want
 ick draghe de lick-teekenen des Heeren Ies v in
 mijn lichaem. Versterckende dan u-selben / ende
 met Godts bozgh-tocht wel te vreden zijnde (die
 doch booz een / hondert ; ende booz hondert / thien
 duysent

DEN.
 Taulerus
 Epilt. 30.
 sub finem.

Rosw. 20.
 Maij.

Rosw. 30.
 Septemb.

Math. 19.
 1. Cor. 15.
 2. Cor. 4.
 Gal. 6.

DEN.
Pfal. 16.

Recueil
des hom-
mes de la
Compag.

Rofw. 21.
Iunij, &
Cepar. l. 2.
in eius vi-
ta cap. 19.

Rofw. 3.
Novemb.

In eius vi-
ta cap 31.
Lib. 4. c. 5.
vita eius.

duysent wederom gheeft) seght met David: Ick sal versaedt worden / als uwe glorie sal versche-
nen zijn. Dit bedenckende P. Jacobus Rem van
de Societeit Ies v, ende gekomen zijnde te Roos-
men in't Nobitiaet/ende na ghetwoonte eenighe
daghen af-ghescheyden sittende vande gemeyn-
te/'t is ghebeurt dattet vergeten is geweest dat-
se hem souden eten brenghen de dzy eerste dagen.
Welcke versterbinghe hy met sulcke blijdschap
ende patientie heeft verdragen/ dat hy wenschte
datmen hem noch langer hadde vergete:'t welck
doek soude geschiet zijn/'t en ware dat P. Rector
acht op de faute gheslaghen hadde. Den saligen
Aloysius Gonzaga, als hem den Obersten wey-
gherde eenighe penitentie te laten doen / soo en
liet hy niet booz- hy gaen eenige bequaemheyt /
om sijn lichaem te doen versterve in gaen/staen/
sitten/ligghen/sien/smaken / riecken; soeckende
altdits eenige maniere van ongemack. 'T selve
dede oock den H. Carolus Borromæus: want hy
castijde sijn lichaem met harze cleederen/gheef-
selen/ende eene strenghe maniere van slapen/oft
op de bloote berders / oft in eenen stoel/ oft op
strop. Hy droegh onder sijn laken-cleedere eenen
versteten rock; seggende booz een spreec-woort/
dat de versteten cleederen hem eyghen waren;
maer de purpure oft violette cleederen het Car-
dinaelschap. Hy en ghebzupecte oock noyt geen
byer; maer gingh altoos met bloote hande/ oock
als hy reysde/ en inde meeste koude vanden win-
ter/al was't dat de selve spronghen / ende leek-
ten vanden bloede. 'T selve leest-men mede van
den Cardinael Bellarminus. P. Franciscus Borgia,
den derden Generael vande Societeit Ies v,
pleegh

pleegh te seggen / dat sijn leben hem sonder troost
 soude wesen / waer't dat hy wiste / dat hy sterben
 soude op eenen dagh / inden welcken hy gheene
 penitentie en soude ghedaen hebben / oft sijn sin-
 nen niet verstorben / oft iet tot de meerdere glo-
 rie Godts niet gheleden ; aengesien dat de liefde
 sterck is als de doot. Hierom noemde hy re-
 ghen / ijssel / sneeuw / haghel / windt / doest / koude /
 hitte / honger / doest / siecte / lasteringe / op-
 spraeck / slagtinghe / de vzienden sijnder ziele tot onder-
 zeninghe sijnz bleschs : hy noemde se oock sijn
 weelden / sijn om-helsinghen / sijn speel-
 maets / sijnz meesters boden ende dienaers ! en soo wie
 dese blijdelijck onthaelde / seyde hy / dat Godt sel-
 be in die sijn vermaeck ende sijn vzeught nam ;
 ghelijck eenen Prince hem vermaeckt in het oef-
 fenen van eenen leeuwe. Ende den Seraphim-
 schen Vader S. Franciscus seyde tot den Broeder
 Leo, dat in de blijde onthalinghe deser dinghen
 alleen volmaecte vzeught was : ghelijck seer
 treffelijck / ende in't vzeedt verhaelt wort inde
 Cronijcken der Minre-broederen. Den selve H.
 Franciscus gaf dese reden van sijne begheerte om
 te lijden : Want (seyde hy) ick en hebbe gheenen
 meerderen vbandt dan mijn lichaem : die dan
 dat slaet ende quelt / die helpt my teghen mijnen
 vbandt / op dat de ziele haer te vzhelijcker tot
 Godt begebe. De H. Moeder Teresa hadde vooz
 een by-spraeck : Lijden oft steruen. Den heiligen
 P. Ignatius quam vooz dierghelijcke oefeningen
 tot sulcke stantvastigheyt sijnz gemoedts van
 binnen / dat hy niet en konde bedencken iet van
 alles dat hem / oft de sijne konde ober-
 komen in dese werelt / t welck hem in-wendigh soude heb-
 ben

DEN.

Cant. 8.

Chron.

Minor. lib.

2. cap. 48.

Barthol.

Pisan.

conform.

12.

Ribad. lib.

5. cap. 1.

DEN. ben konnen ontstellen/doen treuten oft betslaen/
als hy maer een quartier ur's tijds hadde/om
sich te vergaderen/ende met Godt te vereenigen:
want in allen gheballe soo het Godt voeghde/
hem ghenseghde/ende sagh winste aen beyde sij-
den; 't zy dattet hem mede oft teghen was. Phi-
lippus den III. Coninck van Spagnien hadde
vooz een spreek-woort: Tot alle beyde. Ende op
sijnen schildt stont eenen leeuw / die in sijnen
rechten vooz-poot eenen oljif-tack / ende in den
anderen eene lancie hadde. Latet oock alsoo met
u wesen/'t zy dattet u mede oft teghen gaet: ende
1. Ioan. 4. en quelt u nergens mede: Want de volmaeckte
liefde woort de bzeese buuten. Ja sy bzeekt haer
bzomelijck eens vooz al: ende dat in dingē daer
de delicate natuere meest van schroomt ende
Vii. PP. twalght. Eenen Broeder was den dienaar van
Rosw. fol. eenen Vader: ende 't is gheschiedt/dat den Oudt-
635: vader eene wonde in sijn lichaem creegh/ en dat-
ter veel bloedt-achtigh etter met stanck uyt-liep;
ende 't ghepeys seyde tot dien Broeder / die hem
diende: Gaet van hier / want ghy en kondt den
stanck van dese betrotte niet verdrage. Maer
den Broeder / om dat hy dit ghepeys soude be-
dwinghen/ heeft een water-bat ghenomen / ende
heeft de wonde van dien Oudt-vader ghewas-
schen/ende heeft 't water vergadert in een be-
ken; ende soo dickwijls hy dorst hadde / heeft hy
daer uyt ghedroncken. Ende sijn ghepeys heeft
hem weder begonst moepelijck te zyn/ seggende:
en wildy niet blieden / en dzinckt ten minsten
de bupligheyt niet. Maer den Broeder arbeyd-
de/ende verdroeght verduldelijck/dzinckende de
af-wasschinghe van die wonde. Ghelijck oock
dede

dede de H. Catharina van Senen, ende nae haer
 den H. P. Franciscus Xaverius, uyt-suyghende het
 etter uyt de loopende zeeren des besmette patien-
 ten: ende die legghende in haer eygen bedden en-
 de rust-plaetsen. Adulphus Grabe van Alsacien
 nu Minre-broeder ghetworden zijnde / droegh in
 sijn eyghen stadt een krupte met melck / die hy
 om Godts wille ghebeden hadde / ende soo hem
 sijn dzy kinderen teghen quamen / die hy in de
 wereldt hadde ghelaten / die met grooten staet
 aen-quamen / ende hy nu begonste beschaemt te
 worden / soo heeft hy su-selven alsoo vermonnen /
 dat hy de krupte met het melck op sijn hoofs-
 den bodem om hooghe keerende / su-selven ghe-
 heel met melck ober-goten heeft; om door sul-
 ken meester-stuck doozgaens victorie te bechten /
 ende als met eenen sprongh d'oberhandt te be-
 houdē ober de liefde / met de welcke den mensch /
 als eenen nieuwen Narcissus, su-selve is bemin-
 nende. Maer boven dese eygen liefde is de liefde
 des Heeren / bande welcke daer staet: Weel wate-
 ren en sullen de liefde niet konnē uyt-blusschen /
 noch gheen bloeden en sullen die ober-ballen.
 Ende elders: In alle dese ober-winnen wy / om
 den ghenen die ons bemint heeft.

In al dat u ober-komt en beschuldicht ghee-
 nen mensch: want indieu u iemandt sloegh met
 een ysere handt-schoen / oft quetste met eenen
 steen; soudt ghy de handt-schoen oft den steen
 in't recht willen roepen? alsoo in al dat u bande
 menschen op-komt / denckt dat den mensch de
 handt-schoen is ende den steen / maer Godt de
 handt / die u slaet: ende in't ghemeyn ghesproken
 na het gheboelen bande Heeraers inde Godt-
 heydt /

DEN.
 Rosw. in
 cius vita,
 29. April.
 Turfel. l.
 1. cap. 5.
 Idem l. 1.
 c. 15. & 16.
 Albert.
 Krant. lib.
 8. Saxon.
 c. 7. circi-
 ter ann.
 1250.

Ovid. l. 9.
 Metamor.
 Cant. 8.

Rom. 5.

X.

- DEN. hepdt/de plaghen die u ende andere ober- vallen/
 Gabr. Vaf- ghelijck als hongher/oorloghe/schade /schande/
 quez in I. gebanckenisse/ballinckfchap /sieckte/sterfte/en-
 2. disput. de alle andere quade dinghen (uyt-ghe-nomen de
 129. c. 9. sonde alleen) en komen niet vander menschen
 num. 32. berkeertheydt oft onachtsaemheydt / als vande
 opperste oorfsake; niet oock by-ghevalle / onghe-
 luck van forctyne/ oft anders; maer besonder-
 lijck van Godts wille / niet alleen dese dinghen
 toe-latende/maer oock die werckende /ende als
 bittere medecynen ordonnerende (ten minsten
 Adam. met sijne tweede meyninghe / hoor soo veel by
 Tanner. dese dinghen iet goets by-gaet) en dat om recht-
 20. I. disp. beerdighe redenen; tot oeffeninghe vande goe-
 2. qu. 10. den/tot verbeteringhe vande quaden/ende straf-
 dub. 1. af- feninghe vande hardneckige menschen. Gheluck
 fert. 10. ende ongheluck /seydt den Wijse-man /'t leven
 Eccl. 11. ende de doodt /de armoede ende de eerlijckheydt
 zijn van Godt. Ende by den Propheet: Ick ben
 Iſaie 45. den Heere/ende daer en is geen ander / makende
 't licht/ende scheppende de duysternisse / maken-
 de brede/ende scheppende 't quaedt. Ick ben den
 Heere alle dese dinghen doende. Ende elders:
 Amos 3. Salder eenigh quaedt zijn inde stadt / dat den
 Heere niet ghedaen en sal hebben? 't ghebeurt
 somtijds dat den meester komt in de kamer
 van ſijnen discipel/ende alles ober-hoop haelt /
 ende soo wech gaet. Den discipel t'huys komen-
 de /bindt ſijnen huysraet om-gheworpen ende
 berstroopt; wordt crnſtelijck gram: maer hoozen-
 de daer na dattet van den meester ghedaen is /
 sooswijght hy ſtil/ende is te brede. Alsoo kende
 Psal. 38. David de handt Godts in ſijn lijden/ende seyde:
 Ick ben ſtom ghetweest/ende ick en hebbe mijnen
 mond

mondt niet open-ghedaen; want ghy hebbet ge-^{DEN.}
 daen. Ende Iob: De handt Godts heeft my ge-^{Iob 19.}
 raectt. Ende Ioannes den Apostel kende CHRIS-
 TVM oock in't midden bande baren der zee /
 segghende: Het is den Heere. Zijn dese dingen al-^{Ioan. 21.}
 soo / sult ghy segghen / magh ick dan dese plagen
 wel weder-staen? Ick antwoorde / ghy mooghtse
 wel weder-staen / totter tijdt toe dat ghy beuint /
 't zy dooz langh-duetigheyt van tijdt / 't zy dooz
 Godts vermaninghe / oft andersins / dat Godt
 wilt / dat ghysc lydet: ende hebbende sekerheydt
 van desen sijnen wille (gelijck David hadde / doen ^{2. Reg. 12.}
 hy verstont dattet kindeken ghestorven was) so
 en weest niet verlagen / want u en sal niet meer
 ober-komen / dan daer van boben ghegeben sal ^{Ioan. 19.}
 wordē. Attila den Coninck bande Hunne quam ^{Rofw. 29.}
 eertijds met sijnen legher in Franckrijck / fran-^{Iulij.}
 dende / vernielende / ende verwoestende de steden
 ende landen die hy bondt. Den H. Lupus Bis-
 schop van Troyen / die de hooft-stadt is van't
 landt Champaigne in Franckrijck / siende dat
 hy met gheen menschelijck ghewelt de rasernijge
 van dese felle beeste en konde wederstaen / keerde
 hem tot den Heere om hulpe; ende daer na hem
 in Bisschoppelijcke cleederen cleedende / en ber-
 gheselschapt zijnde met allen 't volck / gingh by
 hem / ende braeghde hem met groote statigheyt:
 van waer komt ghy? wie heeft u macht ghege-
 ben? wie heeft u ghesonden / dat ghy alles soudet
 verbzanden / vernielen / verwoesten / en bederven?
 wie zijt ghy? Hy antwoorde: ick ben Attila, Co-
 ninck bande Hunnen / ende den gheessel Godts.
 Doen seyde den H. Bisschop: Willecom zy den
 gheessel van mijnen Godt: ghebzyck die ghe-

DEN. Lijck den selven Godt u dat sal toe-laten : ende hier mede dede hy de poozten bande stadt open. Den Bisschop was ghedachtigh de woordē van

2. Reg. 24. David, segghende: Ick ben't die gesondicht heb-
Psal. 37. be/ende ick hebbe booselijck ghedaen. Maer ick ben bereydt tot de gheeffelen/ende mijne pñne is booz mijn aensicht altjdt. Saligh is den man die weerdigh is hier gegeeßelt te worden. Eenē barbier al opent hy ons de ader / al steeckt hy ons / al bzandt hy ons / wy weten't hem danck.

1. Theß. 5. Weest altjdt blijde/danckt in alle dinghen/seyt den H. Apostel : want dit is den wille Godts / in Christo Ies v, in u allen. De Martelaren/ als sy ghepñnighit wierden/seyden/Gode danck. Onse booz-ouders leerden seer wel hunne kinderen / dat sy hunnen vingher ghebzandt hebbende/ terstont souden segghen / Gode danck. Alsoo wat dat u quelt / wat dat u lastigh ende swaer valt / seght hondert-mael / seght duysent-mael ; Gode danck ! Godt zy ghelobet ! Op den dagh als het heyligh landt/ende de stadt van Ierusalem, ende het graf des Heeren quamen inde handen van Saladinus den Soudaen van Egypten, de heylighe Christina met hy-name de Wonderlijcke / wesende te Loen op de frontieren van Duytschlandt/hadde hier van openbaringhe van Godt ; ende sy verbljdde haer in den gheest en danckte Godt. Ghebzaeght zijnde / wat dat de oorzaecke van hare blijdschap was / seyde sy : Weet dat heden het heyligh landt inde handen der Saracenen verballen is ; wel / seyden de andere / is dit een oorzake van blijdschap ? jae't / seyde sy / want my is geopenbaert / dat hier vā blijdschap by d' Enghele Godts is in den hemel. Ten 1. want het
alduß

Sur. 23.
Iun. &
Thomas
Cantipr.
ex M. S.
Cod.

aldus behaghelijck heeft ghebreest vooz Godt /
 wiens oordeelen goet zijn en gherechtbeerdicht
 in sy-selben. Ten 2. want hier door souden oock
 de Heydenen ende de Saracenen den naem des
 Heeren bresen/ende alle Coninghen van aerdt-
 rijck sijne glozie; ende veel hen bekeeren. Ten 3.
 want dit verlies soude wesen tot meerdere salig-
 heydt der Chzistenē/ende hen meer doen ontwa-
 ken tot beteringe van leben (want sy in't landt
 der Heylighen boose dinghen ghedaen hadden)
 ende bzenghen tot kennisse van hen-selben/ende
 tot meerdere brese ende liefde Godts. Ten 4.
 want dese schade soude hunne oogen open-doen/
 ende meer doen verstaen den kostelijcken pandt/
 dien sy met soo cleyne affectie bemint/ende met
 soo cleyne weerderinghe ende kennisse beseten
 hadde. Ten 5. want om dit verlies goet te doen/
 ende om het heyligh landt wederom in te krij-
 ghen /souden veel om de liefde Godts/ en om de
 saligheydt der zielen hun bloedt bergieten /ende
 met hunne doot de doot CHRISTI bereeren.
 Heeft het dan plaetse in groote dinghen/dat wy
 ons met den wille Godts moeten te bzenen stel-
 len; hoe veel te meer moeten wy in daghelijck-
 sche gheballen met David segghen: En sal mijne
 ziele Gode niet onderdanigh zijn; want vā hem
 is mijn saligheyt. Tot Antiochum den Coninck
 van Syzien wierdt eertijts Caius Popilius van
 Roomen ghesonden met bebel / dat Antiochus
 soude op-houden van te oorloghen teghen Pro-
 lomeum den Coninck van Egypten. Antiochus
 ontfingh den Ambassadeur beleefdelijck/en uyt-
 stekende sijn rechte-handt/ick ben utwen bziende
 (seyde hy) o Popili. Popilius en gaf de handt niet/

DEN.

Math. 11.

Psal. 118.

Psal. 102.

Isaia 26.

Psal. 61.

Tit. Liu.

lib. 45. &c

Val. Max.

lib. 6. c. 4.

DEN.

maer seyde met een statigh wesen vol van majesteyt: laet dese dingē varen; de ghemeyne landtsaken staen ons te verhandelen. En boort-brenghende het gheschzift van den Raedt van Roomen/gaf dat den Coninck: waer-mede hem belast wierde / oft met Egypten gheen oorloghe te hebben/oft dat te hebben mer die van Roomen. Antiochus dit ghelesen hebbende / seyde/ dat hy met sijn vrienden spreken soude. Popilius ghestoort zijnde/antwoorde: de saecke en lijdt gheen uyt-stel; ende wijsende met het stoccken / dat hy in sijn handt hadde/naer d'aerde / maecte daer mede een parck oft ronden circkel / segghende: eer ghy hier uyt gaet / seght my wat antwoordt ick die van Roomen brenghen sal. Ghy soudet gheseyt hebben / niet dat den Ambassadeur gesproken hadde / maer dat den gheheelen Raedt daer boort oogen ghestaen hadde. Den Coninck dan heeft gheantwoort/dat hy maken soude/dat Ptolomæus ober hem niet meer en soude hebben te claghen. Doen gaf Popilius hem de handt / ende kende hem boort vriendt. Eplacen! wy willen allegader Godts vrienden zyn / maer niet sijnen wille doen. Soo is dan den Sone Godts als Ambassadeur tot ons van den Vader gesonden/die ons in dese werelddt / als in eenē circkel/ besluyt: ende wy en sullen hier met saligheyddt niet uyt-gaen/ ten zy wy / niet den onsen / maer

Matth. 7. Godts wille doen. Sy en sullen alle in't rijk der hemelen niet komen / seydt CHRISTVS, die my seggen; Heere/Heere/maer die mijns Vaders wille doet/die inde hemelen is. Seght dan liever

Psal. 39. met David: In't hooft vanden boeck is van my gheschreven / dat ick uwen wille doen soude; mijn

mijn Godt/ick hebt ghetwilt/ende utwe twet in 't
 midden van mijnder herten. De H. Gertrudis
 pleegh dzy hondert en dzy-en-sestigh-mael ach-
 ter malckanderen te seggen: O liefste IESV, niet
 mijnen/maer utwen wille gheschiede. De H. Al-
 degundis gebodē zijnde van een onbekent doch-
 terken te begheeren vande Moeder Godts / wat
 sy wilde; dat alleen/seyde sy/ begeere ick dat ghe-
 schiede/dat Godt begheert: Mijne eenige weelde
 is den wille des Heerē. Ende boorzaer die hem
 dus voeght/die sal sitten inde schoonigheyt van
 vrede/ende in de tabernakelen des herrouwens /
 ende in een rijckelijcke ruste: ende hy sal hebben
 eenen hemel buyten den hemel: ende magh met
 den Conincklijcken Propheet seggen: Onse boe-
 ten waren staende /in utwe booz-salen / o Jerusa-
 lem. Daerom ter-wijlen daer ganschelijck inde
 werelt niet en gheschiedt (uyt-genomen de son-
 de alleen) sonder Godts wille / soo hebt in allen
 ober-bal patientie met blijdschap des herten /
 ende danckt Godt dat ghy weerdigh zijt sijnen
 wille te doen; ende wilt ghy immers in't ghene
 u ober-komt/iemant beschuldighen/soo beschul-
 dight alleenlijck u-selven/denckende met Ionas:
 Dit is my om mijnder sonden wille ober-geko-
 men. Ende denckt op 't gene dat den Abt Pastor
 pleegh te segghen: Die claegh-achtigh is / en is
 gheen discipel CHRISTI; die ghedachtigh is
 't quaet dat hem de menschen doen / en is gheen
 discipel CHRISTI; die het hooghste woordt wil
 boeren / ende altijds den boben-sanck wil sin-
 ghen / en is gheen discipel CHRISTI, maer hy
 snijdt van sijn herte de cracht Godts. Ten zy
 een mensch soo ghetreden wordt / soo en kan hy

DEN,
 Blofius l.
 4. de diu.
 insinuat.
 cap. 23.
 Rosw. 30.
 Ianuar.

Pfal. 32.

Pfal. 121.

Ion. 1.
 Vit. PP.
 Rosw.
 fol. 601.

DEN. gheen discipel CHRISTI zijn/seyde eertijds den
Vit. PP. Broeder Zacharias, nemende de kap van sijn
Rosw. fol. hooft/ende die ter aerde wozyende / en met boe-
668. ten tredende. Dit in-sien den Abt Nistero oock
Ibid. 624. hebbende / als hy ghequet wierdt / soo seyde hy
 in sijn herte : ghy/ende den ezel zijt een. Denckt
Ioann. op de dzy uyterste wozyden die S. Bernardus lig-
Nauclet. ghende op sijn doodt-bedde sprack tot sijne gee-
volum. 2, stelijcke broeders. 1. Ick hebbe my altyds ghe-
Chrono- mijdet van iemandt verarghernisse te geven,
graph. an. 2. Ick hebbe altyts mijn eyghen gheboelen min
1253. gheloost als eens anders. 3. Verongelijckt zijn-
Cantipr. gheweest. Servatius een uyt-nemende persoon
lib. 2, c. 1, van S. Dominicus Orde / gebzaeght zijnde recht
§. 1. voorszijn sterben/hoe hy hem van binnen geboele-
 de in sijn ghemoedt / heeft ootmoedelijck geant-
 woordt: Daer is goeden brede tusschen my ende
 tusschen den Autheur van mijne saligheyt/ ende
 ick en sal gheensins langher van sijn aenschijn
 vertroocken worden. Cantipratanus die dit be-
 schrijft/ondersoeckende 't fundament van desen
 brede/seydt / dat de Broeders die met desen man
 35 jaren om-gegaen hebben / dit van hem inder
 waerheyt getuyght hebben / dat hy van den tijdt
 sijnder in-komste in d'Orden/altyts stil/saecht-
 moedigh/ende verduldigh hadde gheweest; ende
 nimmermeer iemandt vande Broeders / oft van
 andere menschen verstoort/bedroeft/oft beschul-
 dight hadde. Siet num. 11. van uren, ende 28. van
 daghen.

XI. wilt op sterckte niet steunen / niet op jaren /
 schoonigheyt/af-komsten/staet/eere / als oock
 niet op den Mammon der boosheyt. Waer op
 hebby

hebby betrouwē / sprack Assyrie tot Israël? hebby
 hope op den ghebroken riet-stock van Egypten?
 daer soo wie op steunt / soo sal't bzenen / en in sijn
 handt gaen ende die door-steken? Ick ben ghesste- Psal. 68.
 ken / sprack David, in't slijck der diepten / en daer
 en is gheenen vasten grondt! Dat gheene van
 alle dese dingen het beste deel is / maer waerlijck
 niet als eenen roock ende droom / ende niet dan
 ontrout / sal de dootd upt-wijzen. Siet num. 7. van
 maenden. Daerom seyde een bande dienaren des
 Keyser / die met sijnen mede-ghesel was gaen
 wandelen buyten Trier, ende by-gheval was ge-
 komen in een huysken daer sy bondē eenē boeck
 van het leben vanden H. Antonius: wat soecken
 wy? waer op dzaghen wy moet? op een handt-
 bol stafs? ende wat bedelen wy vande wereldd?
 kan onse hope ende boozspeddt in't paleys booz-
 der komen / dan om vzienden te zyn van Theo-
 dosius? maer hoe kranck ende perijckeloos is
 dese vziendtschap? ende hoe lange sal die dueren?
 Siet num. 10. van Hoogh-tijden, en num. 16. van jaren,
 ende Desiderium Richard. in cap. 1. Exod. v. 8. Maer
 indien ick begheere eenen vziendtt van Godt te
 zyn / ick kan dien strackty worden. Om dierghe-
 lijcken in-sien sprack eertijds Godt tot S. Fran-
 ciscum noch inde wereldd zijnde: Wie kan u be-
 ter doen / Francisce, den Heere oft den knaep den
 rijcken oft den kaelen? Alexander den Grooten
 noch jonck zijnde van jaren / maer kloeck ende
 sterck van leden / wierdt menighmael van sijnen
 vader vermaent / en vertoect dat hy inde speel-
 banen van den bergh Olympus om prijs loopen
 soude: maer in-siende dat hy met sijne mindere
 loopen soude / seyde hy: boozwaer ick en dede niet

S. August.
 lib. 8. con-
 fession.
 cap. 6.

D. Bonav.
 c. 1. in eius
 vita.

Q. Curt.
 lib. 1.

- DEEN.** lieber / indien ick teghens Coninghen loopen mochte. Godt gabe / dat by den mensch de aerde oock soo slecht magh schijnen / dat hy die ver- smadende / na eeldere efi hooghere dingen mocht trachten ; ende hem daer mede boven al bekom- meren ; ghelijck het betaemt den genen die niet
- Ioan. 1.** upten bloede / noch upten wille des vleeschs / noch upten wille des mans / maer upt Godt ge- bozen zijn. Vande welcke daer geschreven staet :
- Psal. 81.** Ick hebbe ghesejdt: ghy zijt Goden / ende kinde- ren des hooghsten ghy allegader. Bernardus
- Rofw. in** gaende met vijf van sijn broederen in de Orde
vita Bern. van Cistercien / om bromelijck te strijden onder
20. Aug. den standaert des Cruyces ; ghebeurde het dat sy hunnē jonghsten broeder Nivardus op de stra- te vonden spelende met de kinderen : soo seyde Guido den oudtsten broeder tot hem : Nivarde blijft Gode beholen / wy gaen nae het Clooster ; ende wy laten u na al ons goedt. Hoe / antwoor- de het kindt / aenbeerdit ghy den hemel / ende laet ghy my die aerde ? gaet ghy wech met het erf- goedt / ende laet ghy my het poppe- goedt ? dit en is gheene ghelijcke deplinghe. Ende latende sijn spel / volghde sijne broeders. Dit verstaende den
- 1. Cor. 12.** H. Apostel / seyde tot die van Corinthien : noch aen- wijse ick u een excellenter wegh. Achimaas
- 1. Reg. 18.** loopende door enen toe- padt / liep Chusi voor- by / soo- men leest in de boecken der Coninghen.
- Matth. 19.** Daerom seyde CHRISTVS : Wilt ghy volmaeckt wesen / gaet / verkoopt dat ghy hebt / ende gebet den armen ; ende komt volghit my. Efi den En-
- Gen. 19.** ghel seyde tot Loth : Betwaert u ziele / efi en staet niet in alle 't landt hier ontrent / maer behoudt u op den bergh / om dat ghy oock t'sams niet en
- her

bergaet. Den H. Fredericus Abt van Marien-
 gaerde, wesende op eenen tijdt op-ghetrocken in-
 den geest/sagh het gheheel menschelijck geslacht
 als met een werck besigh; want sy menden alle-
 gader waghens gheladen met hout. Hy braegh-
 de waer toe al dit hout? ende hem wiert gheant-
 woordt: om den oven van Babylonien meerder
 te doen branden. Hy was hier dooz verbaert;
 ende hoorde eene stemme: bliedt uyt het midden
 van Babylonie. Hier dooz verstont den H. man/
 dat hy't al soude verlaten / ende *les VM* volghen.
 Hy is dan vertroockē na Wtrecht/ende heeft van
 den Bisschop het wit habijt der Canonickē van
 S. Augustijn ontfanghen. Ruffinus verhaelt dat
 hy in een stadt van Thebaiden Oxyrinchus ghe-
 naemt / gheweest heeft / al-waer meer Cloosters
 waren dan wereltdsche huysen: ja hy telde al-
 daer gheweest te zyn thien duysent Monicken /
 ende twintigh duysent Maeghden. Die het kan
 vatten / vattet. Roept u den Gosten / pleegh S.
 Bernardus te segghen / en wacht na den Westen
 niet. Siet num. 3. van daghen. Veel menschen spelen
 met andere menschen/ghelijck Dionysius Siculus
 speelde met Iupiter Olympius, hem af-treckende
 synen gouden rock; segghende: Noch by somer
 noch by winter past u desen rock: inden somer is
 hy u te swaer; inden winter en gheeft hy gheen
 warmte. Alsoo seggen veel menschen: desen staet
 en past u niet/noch in u jeught/noch in uwē ou-
 derdom: in tijdt van jeught pastet beter vzeugh-
 de te hanteren; in den ouderdom dient u best rust
 ende ghemack. Ende onder-tusschen dient-men
 de wereldt/ende den abondt die valt: en eplacen
 wy worden alsoo Gode eeuwelijck outrosken!

DEN.
 Rosw. 7.
 Mart.

Vit. PP.
 Rosw. fol.
 459.

Matth. 19.

Cic. lib. 3.
 de nat.
 Deorum.

DE N. Ioannes Gomez Pontanus een machtigh huys-
Ex litteris man in Castilien / hebbende door loose bonden
annuls sijnen sone getrocken eerst uyt de Societeyt Ies v,
Soc. Ies v. daer na uyt d'Orde der Minre-broederē / is van
 den selben sijnen eenigen sone / nu ten houwelijck
 bestredt zijnde / na veel kijbens onder malckan-
 deren met een seyssen in sijn keele gheslage / ende
 sijn hooft is hem van sijnen sone af-ghemaeyt.
 Waer ober den sone naderhandt beschuldicht
 ende ober-tuyght zijnde / is ghehangen geweest /
 ende ghebievendeelt. Binnen Lupck hadde een
 treffelijck man sijnen sone verhindert te gaen
 inde Societeyt Ies v. Den sone begonst te domi-
 neren / ende storste hem uyt als water tot hante-
 ringhe van alle ijdelheyt / tot dzincken en schinc-
 ken / tot ruysschē ende loopen. 't ghebeurde dan
 dat hy slingherende by nachte ende by ontijden
 met een veelken ober straet / ghenaeckte aen het
 huys van sijnen vader : daer ontmoetten hem
 moedt-willighe boeven ; liepen hem naer met
 bloot ghetweer. Hy klopte aen de deure / om in
 tijds in-ghelaten te worden : maer eer die deure
 open-gingh / lagh hy vermooydt. Den vader die
 deure openende / hoorde eene onbekende / als oock
 gheene menschelijcke stemme : neemt hem nu
 doodt / dien ghy in sijn leven Gode hebt ghewe-
 ghert. Siet num. 4. van Hoogh-tijden. Leert hier uyt
 altijdts in-dachtigh te wesen 't ghene daer ghe-
Lcviii. 18. schreven staet : Ghy en sult van uwen sode niet
 geben datter geoffert worde den af-godt Moloch
4 Reg. 3. (ghelijck eertijds den Coninck van Moab sijnen
 sone den dryvel offerde / ende die in Mexico jaer-
 lijckx slachten haren af-goden twintigh duysent
 zielen der mensche ; ja oock 't schoonste en liefste
 van

van alles datse hadden / van het kindt dat in de
 wieghe lagh tot den bzuypdegom ende bzuypdt die
 aen tafel saten; ghelijck P. Antonius de Mendo- Cornel. 2
 za Provinciael hande Societeyt les v pleegh te Lapide in
 verhalen verstaen te hebben uyt achtbare man- c.18. Le-
 nen van Mexico)maer offertse eer niet Abraham vic.21.
 den lebenden Godt / die gheschapyen heeft hemel
 ende aerde; ende die utwen adem / ende alle utwe
 wegghen in sijn handt heeft;ende die macht heeft
 van allen vleesche. De H. Schzifture ghebende Osc. 5.
 redene waerom de straffen d'ouders ober- komē /
 seydt: Ober u-lieden sal recht ghedaen worden;
 want ghy zijt eenen strick ghetworden der be-
 schouwvinghe/ende een uyt-ghespreyt net op den
 bergh Thabor. Lyranus, Rupertus ende andere
 uyt-legghende dese plaetse/segghen; dat naer dat 3. Reg. 12.
 Ieroboam twee gulde calberen op-gherecht had-
 de/het een in Bethel/ende het ander in Dan; hu
 doock eenen hoop soldaten in laghen gelept heeft
 op de bergghen Thabor ende Masphath/die letten
 souden ende wacht houden op de wegghen na Je-
 rusalem/ende die besetten / op dat / soo wie daer
 henen wilde om sijn belofte te doen/oft om Godt
 daer in den tempel t'aen-bidden / sy uyt hun la-
 gghen springhende / dien oft dooden souden / of
 banghen/oft van sijn goederen af-setten / oft an-
 dersints dringen om te rugghe te keeren. Alsoo/
 eplaes! doen doock beele ouders: hunne kinderen
 willen gaen de rechte wegen na de deught/na de
 perfectie/ende na het eeuwiggh leven; maer sy in
 de plaetse van die te helpen/en den gheest Godts
 in die te verboozderen / beneffens d'onstichinge
 binnen ende buytens huyse/legghen die lagghen
 ende stricken ende steenen inden wegh/om haer
 daer

DEM. daer aen te stootē/ende daer ober te doen ballen ;
 ende om niet te gheraken daer sy dooz den heylighen
 Gheest toe gheroepen worden. Wy lesen
1. Esdr. 4. by den Propheet Esdras , als dattet volck des
 landts belette de handen des volckx van Iuda,
 ende stoorde hen-lieden in't her-timmeren van
 den tempel / na den uytganck bande ghebanck-
 nisse uyt Babylonien dooz Cyrus den Coninck
 van Persen. Dat dit bande Heydenen gheschiede
 de / was by-avontuer eenighsints te verdragen ;
 maer dat Chzistelijcke ouders souden beletten /
 dat hunne kinderen in hunne herten Gode gee-
 nen tempel en souden moghen bouwen / roept
Psal. 105. ouders moghen wy met reden segghen : Sy heb-
 ben hunne sonen ende dochteren den duyvelen
Math. 18. gheoffert. Ende elders : Wee der werelt van ver-
 arghernissen / want het is van noode datter ver-
 arghernisse kome ; maer nochtans wee dien
 mensch dooz den welckē die verargernisse komt.
Siet num. 15. van jaren. Want hem sal ghebeuren
 't gene aen Nicias den jager ghebeurde : desen ja-
 ghende het wildt / verdwaelde inde bosshagie ;
 en joegh onbedachtelijck het wildt na de obens /
 inde welcke de steen-backers hunne steenen bac-
 ken. En overmidts ordinaris sulcke obens met
 clepe bedeckt zijn / soo meynde hy dat de verhe-
 bentheyt die hy sagh / eenen heubel was / daer het
 eenen gloeyenden oben was : hy lieper op / en viel
 met de honden / ende met de proye t'famen in't
 byer. Soo sullen sy alle varen die hunne kinde-
 ren uyt de Eremitagie bande religie drijvē wil-
 len / daer-se Godt toe-gheroepen hadde. De offer-
Ose. 5. handen hebdu ghekeert in de diepte / seyd den
 Pro.

Propheet Ozeas: dat is/inde plaetse van u kinde-
 ren na Jerusalem te stieren/ hebt ghy u ende hen
 de weghen gheopent na de diepte der berdoeme-
 nisse toe. Beter heeft ghedaen ten 1. Henricus
 Olivier van Anthoing in Artois/die na de doodt
 van sijn huys-vrouwe / met dry van sijn sonen
 (onder de welcke getweest is P. Bernardus Olivier, Annal.
Societ. inde
 Societept Iesv in-ghegaen is. Ten 2. den vader
 van P. Carolus Sager Recteur van Bourdeus/die
 met hem vier sonen inde Societept ghevocht
 heeft. Ten 3. P. Sardi die in Sicilië oock met vier
 sonen inde Societept Iesv hem begheben heeft /
 welcken hy oock by sijn leven ghesien heeft datse
 alle vier ghetworden zijn Provinciael bande So-
 cietept Iesv, soo in Italien als in Indien; veel
 gheluckigher dan den vader / die van blijdschap
 stierf / siende dat vier van sijn sonen ober-win-
 ners ghecroont waren in de spelen vanden bergh
 Olympus. Siet alsoo sal den mensch gebenedijdt Psal. 127.
 wordē/die den Heere vzeest. Ende dat noch meer
 is / daer zijn ouders ghetweest/die uyt een God-
 delijcke liefde hunne clepne kinderkens die sy
 hadden / oft noch crijghen mochten / Godt den
 Heere met beloften op-gedraghen hebben. Anna
 de huys-vrouwe van Elcana seyde: O Heere der i. Reg. 1.
 heyz-scharē/is't dat ghy aen-siende siet dat ber-
 dziet van uwer dienst-vrouwe/en dat ghy mijn-
 der ghedachtigh weest/ ende uwe dienst-vrouwe
 niet en vergeet/ ende uwer dienaerffe / gebet een
 mannelijcke vucht / soo sal ick dien den Heere
 geven alle de daghen sijns lebens. Den heiligen
 Maurus is van sijnen vader selbe op-gheoffert 15. Januar.
 aen S. Benedictus. Nona de moeder vanden H. 9. Maij.
 Grego-

Grego-

DEN.

Gregorius beloofde aen Godt / indien hy haer eenen sone gaf / dat sy den selven tot sijns dienste soude epghenen: ghelijck het gheschiedde. 'T selbe lesen wy mede dat ghedaen hebben de Ouders banden H. Nicolaus Tolentinas; van den heylighen Bonaventura; banden heylighen Franciscus de Paula; banden salighen Aloysius Gonzaga. Ende dit hebben dese Ouders ghedaen / niet om dat sy niet en wisten dat de kinderen / alse nu tot de jaren van discretien ghekomen waren / evenwel hunne byzigheydt hadden om te doen oft te laten 't ghene d'Ouders beloofst hadden (want sy en hebben den wille hunder kinderen in hunne handt ende macht niet; veel min moghen sy disponeren van't ghene den staet des lebens aengaet / waer in elck een sijns rechts is; ende den Heere heeft oock ghewilt dat sijne Euangelische raden inde byje verkiesinghe des menschs wesen souden / als hy seyde: Is't dat ghy wilt volmaecktzijn / soo gaet / verkoopt dat ghy hebt.) Maer sy hebben dit ghedaen / ten 1. uyt een liefde van Godt boven al. Siet num. 7. van vveken. Ten 2. uyt een waerderinghe ende groot-achttinge van eenen staet daer men Godt volmaeckter inne dient. Ten 3. uyt eene sozghhe die sy hadden booz de saligheydt hunder kinderen / onder soo veel perijckelen ende laghen die inde werelbt zijn. Ten 4. om te toonen dat sy / booz soo veel in hen was / arbeypden wilden om hunne kinderen den wegh te bereypden tot de religie / soo door goede op-boedinghe in eenighe heylighe plaetsen / terwijlen sy noch jonck zijn; als door goede vermaninghen ende discrete booz-stellinghen / alse daer nae tot meerdere jaren souden ghekomen zijn.

10. Sept.
14. Iul.
2. April.
Lib. I. vit.
cap. 2.

Math. 19.

zyn. Soo datse als met Iob seuden: Wie mocht ^{DEN.}
 my geben/dat den Almachtighen mijne begeer- ^{Iob 32.}
 te mocht verhooren: ende dat ick de mijne als
 aen eenen Prince hem mocht op-offeren: Ende
 met Tobias: Ick sal saligh wesen / is't dat die ^{Tob. 15.}
 ober-blybinghe mijns saedts zyn om te sien de
 slacighepdt van Jerusalem. Maer van den loon
 banden arbejdt van soodanighe Ouders staeter
 gheschreben: Den wille der ghener die hem vzer- ^{Psal. 146.}
 sen sal hy doen/ende hun ghebedt sal hy verhoor-
 ren/ende hy sal-se saligh maken.

HET